

MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS
2023

HARI SELASA : 31 OKTOBER 2023

**JAWAPAN-JAWAPAN BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN JAWAB
LISAN YANG TIDAK DIJAWAB DI DALAM DEWAN
(SOALAN NO. 10 HINGGA NO. 55)**

NOTA: [RUJUK PENYATA RASMI HARIAN (HANSARD)]

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

PERTANYAAN : JAWAB LISAN

DARIPADA : DATUK HAJI AWANG BIN HASHIM [PENDANG]

TARIKH : 31 OKTOBER 2023 (SELASA)

SOALAN

DATUK HAJI AWANG BIN HASHIM [PENDANG] minta **MENTERI SUMBER MANUSIA** menyatakan jumlah pekerja asing yang berada dalam negara dan apakah langkah diambil Kerajaan dalam mengurangkan kebergantungan kepada tenaga kerja warga asing dan mengoptimumkan tenaga kerja tempatan berkemahiran

JAWAPAN

Tuan Yang Di Pertua,

1. Sehingga **30 September 2023**, unjuran jumlah keseluruhan pekerja asing di Malaysia adalah seramai **2,730,153 (dua juta, tujuh ratus tiga puluh ribu, satu ratus lima puluh tiga)** orang. Jumlah ini merangkumi :

- i) pemegang **Pas Lawatan Kerja Sementara aktif** berjumlah **1,830,828 (satu juta, lapan ratus tiga puluh ribu, lapan ratus dua puluh lapan)**;
- ii) pekerja asing yang belum memasuki negara seramai **152,158 (satu ratus lima puluh dua ribu, satu ratus lima puluh lapan)** orang; dan
- iii) **pendatang asing tanpa izin** yang berdaftar di bawah **Program Rekalisasi Tenaga Kerja 2.0** seramai **747,167 (tujuh ratus empat puluh tujuh ribu, satu ratus enam puluh tujuh)** orang.

2. Penggunaan pekerja asing adalah bagi memenuhi keperluan tenaga kerja bagi sektor-sektor tertentu yang sukar diisi oleh tenaga buruh tempatan. Berikutan itu, Kerajaan giat merangka dan melaksanakan **pelbagai inisiatif merentasi kementerian dan agensi** bagi menggalakkan tenaga kerja tempatan menceburi pekerjaan dalam sektor yang didominasi pekerja asing.

4. Kementerian Sumber Manusia menggalakkan industri supaya beralih kepada **penggunaan automasi, mekanisasi** dan **pendigitalan** yang dapat mewujudkan permintaan terhadap pekerja berkemahiran tinggi. Dalam masa sama, kebergantungan kepada pekerja asing berkemahiran rendah akan turut dikurangkan secara berperingkat;

5. Seterusnya Kementerian ini menerusi Majlis TVET Negara telah mengadakan Memorandum Kerjasama dengan pihak industri bagi membolehkan graduan TVET mendapat pendedahan. Setakat **September 2023**, sebanyak **61 Memorandum Kerjasama** telah dimeterai iaitu

sebanyak **17 Syarikat Berkaitan Kerajaan dan 44 syarikat swasta**. Pemeteraian Memorandum Kerjasama yang dilakukan secara berterusan dapat membuka ruang untuk menjalin kerjasama erat dalam usaha meningkatkan kualiti pelaksanaan program TVET negara seterusnya mewujudkan pekerja berkemahiran. Ini selaras dengan sasaran di bawah Rancangan Malaysia Ke-12 untuk mencapai 35 peratus tenaga mahir membabitkan anak tempatan menjelang 2030.

6. Kementerian Sumber Manusia menerusi Pembangunan Sumber Manusia Berhad sentiasa menggalakkan pekerja untuk terus meningkatkan kemahiran dan latihan semula melalui latihan kemahiran. Justeru itu, Pembangunan Sumber Manusia Berhad telah menyediakan **pembiayaan latihan** melalui caruman levi majikan untuk melatih semula pekerja-pekerja. **Setakat 30 September 2023**, sebanyak **8,057 pelajar** telah dilatih melalui **Skim Latihan Industri** dengan izin *Industrial Training Scheme* dengan peruntukan sebanyak **RM14.87 juta**;

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : TUAN MOHAMAD SHAFIZAN HAJI KEPLI
[BATANG LUPAR]**

TARIKH : 31 OKTOBER 2023 (SELASA)

SOALAN

Tuan Mohamad Shafizan Haji Kepli [Batang Lupar] minta **MENTERI SUMBER ASLI, ALAM SEKITAR DAN PERUBAHAN IKLIM** menyatakan status Projek Pengawalan Hakisan Pantai di Parlimen Batang Lupar serta langkah-langkah intervensi bagi mengawal hakisan pantai di kawasan yang terjejas seperti di Tanjung Riong, Maludam, Kg. Semarang dan Batang Maro ke Kampung Paloh.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat Batang Lupar, Projek Pengawalan Hakisan Pantai di Kampung Semarang, Pusa, Bahagian Betong, Sarawak di bawah Parlimen Batang Lupar telah dilaksanakan bermula 17 Mac 2023 dan sedang dalam fasa pembinaan. Kos pembinaan bagi projek ini adalah sebanyak RM5.19 juta. Skop kerja bagi projek ini merangkumi pembinaan lapis lindung batu (*rock revetment*) dan ban tanah (*earth bund*) sepanjang 300 meter. Projek ini dijangka siap pada Disember 2024.
2. Pada masa ini, terdapat satu lagi projek iaitu Projek Mengatasi Banjir Pantai di Sarawak di kawasan Parlimen Batang Lupar. Di antara kawasan yang terlibat adalah Maludam, Semarang, Beting Maro dan Sebuyau.
3. Projek ini dilaksanakan bagi mengurangkan risiko berlakunya limpahan banjir pantai ke kawasan penduduk, melindungi harta benda dan kawasan pertanian. Manakala, secara keseluruhan projek ini dapat melindungi 32.9km panjang persisiran pantai Negeri Sarawak akibat banjir pantai dan menyediakan perlindungan kepada penduduk seramai 37,000 orang yang terkesan akibat banjir pantai.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : TUAN RUSHDAN BIN RUSMI [PADANG
BESAR]**

TARIKH : 31 OKTOBER 2023 (SELASA)

SOALAN

TUAN RUSHDAN BIN RUSMI [PADANG BESAR] minta **MENTERI
PENDIDIKAN TINGGI** menyatakan keberhasilan program Asasi, TVET,
dan Politeknik dan adakah ia mencapai objektif asal penubuhannya.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Program Asasi di Universiti Awam (UA) bertujuan untuk memberi laluan kepada pelajar lepasan Sijil Pelajaran Malaysia (SPM) untuk mengikuti program pengajian di UA sebelum melayakkan mereka untuk mengikuti program peringkat Ijazah Sarjana Muda di UA.
2. Program asasi di UA ditawarkan dalam dua (2) kaedah iaitu:
 - i. **Program umum** seperti Asasi Sains. Pelajar yang telah mengikuti program ini kemudiannya boleh mengikuti program-program Ijazah Sarjana Muda dalam bidang sains.
 - ii. **Program asasi yang spesifik** kepada sesuatu bidang seperti Asasi Pengkomputeran. Pelajar yang telah mengikuti program ini hanya boleh mengikuti program Ijazah Sarjana Muda dalam bidang Sains Komputer di UA berkenaan.
3. Sebanyak 15 UA menawarkan program asasi kepada pelajar lepasan SPM dan jumlah keseluruhan program asasi adalah sebanyak 49 program.
4. Selain itu, Program Asasi TVET merupakan program baharu yang ditawarkan di lima (5) buah politeknik iaitu:
 - i. Politeknik Ungku Omar (PUO) di Perak,
 - ii. Politeknik Sultan Haji Ahmad Shah (POLISAS) di Kuantan,
 - iii. Politeknik Merlimau Melaka (PMM) di Melaka,
 - iv. Politeknik Sultan Syed Sirajuddin (PTSS) di Perlis dan
 - v. Politeknik Tun Syed Nasir (PTSN) di Johor.
5. Sebanyak 500 tempat ditawarkan secara keseluruhan di 5 buah politeknik ini. Pendaftaran pelajar Asasi TVET telah bermula pada 23 hingga 26 Julai 2023 dengan 88.2% pengisian telah dibuat.

6. Program Asasi TVET ini merupakan kerjasama di antara politeknik terpilih bersama Rangkaian Universiti Teknikal Malaysia (MTUN) yang juga merupakan institusi TVET di bawah seliaan KPT.

7. Fokus Program Asasi TVET di KPT adalah untuk:

- i. Memacu ke arah pembangunan ekonomi dan Negara MADANI;
- ii. Menarik minat pelajar lepasan SPM bagi mengikuti program STEM;
- iii. Memperluas akses pendidikan tinggi yang berfokus kepada TVET termaju (*advanced TVET*);
- iv. Memberi peluang akses yang lebih tinggi kerana kos pengajian di politeknik lebih rendah;
- v. Pelaksanaan secara rintis dan potensi perkembangan yang lebih baik di masa hadapan; dan
- vi. Meningkatkan kemasukan ke program peringkat ijazah sarjana muda di MTUN.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : TUAN SYED IBRAHIM BIN SYED NOH
[LEDANG]**

TARIKH : 31 OKTOBER 2023 (SELASA)

SOALAN

Tuan Syed Ibrahim bin Syed Noh [Ledang] minta **MENTERI EKONOMI** menyatakan secara terperinci berkenaan :-

- a) data impak mutakhir tiga kempen utama Inisiatif Usahawan Makanan (INSAN), Inisiatif Usahawan Tani (INTAN) dan Inisiatif Operator Perkhidmatan (IKHSAN) di bawah Inisiatif Pendapatan Rakyat (IPR); dan
- b) perancangan yang akan dilaksana bagi menambah baik dan meluaskan capaian kepada lebih ramai penerima.

JAWAPAN

- a) **data impak mutakhir tiga kempen utama Inisiatif Usahawan Makanan (INSAN), Inisiatif Usahawan Tani (INTAN) dan Inisiatif Operator Perkhidmatan (IKHSAN) di bawah Inisiatif Pendapatan Rakyat (IPR)**

Tuan Yang di-Pertua,

Kerajaan Perpaduan terus beriltizam untuk menoktahkan kemiskinan tegar tanpa mengira latar belakang kaum dan wilayah. Menerusi pendekatan baharu, isi rumah miskin tegar, miskin dan B40 berupaya menjana pendapatan tambahan secara mampan.

Dalam mempergiatkan usaha membasmi kemiskinan, Kementerian Ekonomi melaksanakan Inisiatif Pendapatan Rakyat atau IPR yang merupakan pelengkap kepada program-program pembasmian kemiskinan sedia ada yang telah dilaksanakan oleh pelbagai kementerian dan agensi. Di bawah IPR, templat program meliputi ekosistem yang lengkap dibangunkan dan bantuan secara *in-kind* diberi kepada peserta bagi menyokong dan menggalakkan mereka untuk menjalankan aktiviti ekonomi bagi menjana pendapatan tambahan secara mampan.

Sebanyak 3 inisiatif rintis telah dilaksanakan di bawah IPR iaitu Inisiatif Usahawan Tani (INTAN), Inisiatif Usahawan Makanan (INSAN) dan Inisiatif Operator Perkhidmatan (IKHSAN). Ketiga-tiga inisiatif rintis ini juga dikenal pasti dapat membantu mengatasi isu utama yang dibangkitkan pada masa ini seperti isu keterjaminan makanan, peluang pekerjaan dan kos sara hidup yang tinggi.

Sehingga 25 Oktober 2023, sejumlah 129,606 permohonan telah diterima. Daripada keseluruhan permohonan ini, sejumlah 48,405 individu daripada kategori berpendapatan rendah layak untuk dipadankan dengan tiga (3) inisiatif ini yang meliputi 20,808 pemohon di bawah Inisiatif Usahawan Makanan (INSAN), 13,112 di bawah Inisiatif Usahawan Tani

(INTAN) dan 14,485 pemohon di bawah Inisiatif Operator Perkhidmatan (IKHSAN).

Di bawah Inisiatif Usahawan Tani atau INTAN, sejumlah 1,010 peserta telah diluluskan pelaksanaan program di 16 lokasi berkeluasan 918 ekar di seluruh negara dengan melibatkan kos keseluruhan berjumlah RM96 juta.

Bagi Inisiatif Usahawan Makanan atau INSAN pula, sejumlah 97 peserta telah mendapat manfaat daripada pelaksanaan program dan berjaya meraih purata jualan harian antara RM150 – RM400. Di bawah program ini, peserta telah berjaya meraih hasil jualan purata sehingga RM10,000 sebulan.

Manakala, di bawah Inisiatif Operator Perkhidmatan atau IKHSAN pula, sejumlah 1,032 peserta telah diluluskan pelaksanaan program di dengan melibatkan kos keseluruhan berjumlah RM14.2 juta.

Selain itu, pendekatan membasmi kemiskinan tegar sedia ada iaitu menerusi pelaksanaan program secara bersasar sama ada secara individu, komuniti atau hibrid juga turut diteruskan berdasarkan profil ketua dan ahli isi rumah miskin tegar serta potensi lokaliti yang dikenal pasti di seluruh negara.

Sehingga kini, sejumlah 1,901 KIR miskin tegar telah diluluskan projek dengan peruntukan sebanyak RM24.8 juta telah dibelanjakan bagi pelaksanaan program ini di seluruh negara. Pelaksanaan pendekatan yang berasaskan kepada konsep lokaliti ini juga turut diberi tumpuan kepada daerah-daerah yang mempunyai bilangan kadar kemiskinan tegar yang tinggi di seluruh negara.

Setakat ini, sejumlah 4,040 isi rumah miskin dan miskin tegar telah mendapat manfaat dari program pembasmian kemiskinan yang diusahakan di bawah Kementerian Ekonomi dan IPR.

Pelaksanaan program ini akan turut diperluas dan dipertingkatkan dari semasa ke semasa bagi memastikan lebih ramai golongan sasar

yang mendapat limpahan manfaat dan seterusnya keluar daripada kepompong kemiskinan.

b) perancangan yang akan dilaksana bagi menambah baik dan meluaskan capaian kepada lebih ramai penerima

Kerajaan sentiasa berusaha sedaya upaya untuk memastikan golongan miskin segera dibantu untuk keluar daripada belunggu kemiskinan melalui langkah yang lebih menyeluruh. Bagi tujuan ini, Kementerian Ekonomi mengadakan sesi libat urus yang meluas dan intensif bersama kerajaan negeri, pejabat daerah, Majlis Agama Islam Negeri, universiti awam (UA) terpilih serta sektor swasta.

Di bawah pelaksanaan IPR khususnya di bawah pendekatan basmi miskin tegar, Kerajaan melaksanakan proses *profiling* ke atas setiap Ketua Isi Rumah (KIR) miskin tegar yang dipilih untuk menjalankan aktiviti penjana pendapatan bagi mengenal pasti latar belakang serta menilai kemahiran dan kemampuan KIR dan ahli isi rumah (AIR) miskin tegar.

Bagi tujuan *profiling* berkenaan, pihak pejabat daerah akan bekerjasama dengan UA dan pemimpin setempat untuk mengenal pasti latar belakang serta menilai kemahiran dan kemampuan KIR dan AIR miskin tegar berdasarkan senarai yang dikenal pasti oleh Unit Penyelarasan Pelaksanaan, Jabatan Perdana Menteri (ICU, JPM) dan Jabatan Kemajuan Orang Asli (JAKOA). Proses ini turut melibatkan sesi tinjauan dan menjadi platform penyampaian maklumat berkenaan pelaksanaan program secara terus merentasi kawasan bandar dan luar bandar termasuk di kawasan perkampungan masyarakat Orang Asli (KOA).

Keterlibatan golongan sasaran di bawah program IPR juga turut ditingkatkan menerusi elemen penerapan pembangunan insaniah yang berbentuk "*quick win*". Latihan teknikal atau *hard-skill* berkaitan pertanian dan kemahiran teknikal serta modul keusahawanan yang bersifat *soft-skill* yang diberikan kepada KIR miskin tegar bagi meningkatkan pengetahuan dan kemahiran dalam bidang yang ingin diceburi mampu mempersiapkan

mereka untuk menceburi aktiviti peningkatan pendapatan secara lebih meluas.

Selain itu, Kementerian Ekonomi juga sentiasa memastikan bahawa maklumat berkenaan pelaksanaan IPR diketahui oleh golongan sasaran secara menyeluruh.

Bagi mempergiatkan usaha ini di peringkat akar umbi, Kementerian Ekonomi melalui pegawai lapangan yang dilantik di peringkat negeri dan daerah sentiasa mengadakan sesi libat urus bagi menyampaikan maklumat terkini berkenaan pelaksanaan IPR sekaligus membantu menarik lebih ramai penglibatan golongan sasaran merentasi lokaliti ke dalam program IPR.

Selain itu, sesuai dengan era media sosial yang meluas pada masa kini, perkembangan pelaksanaan IPR juga turut dilaporkan secara berkala menerusi media sosial rasmi Kementerian Ekonomi. Selain itu, saya juga turut melaporkan pelaksanaan IPR secara aktif menerusi media sosial peribadi, termasuk melalui laman *tiktok* bagi memastikan ketercapaian maklumat oleh masyarakat berkaitan pelaksanaan inisiatif semasa Kerajaan termasuk kemajuan dan cabaran dalam melaksanakan program IPR.

Kementerian Ekonomi juga turut merangka pelbagai pelan komunikasi strategik bagi melaporkan berkenaan perkembangan semasa serta hala tuju pelaksanaan IPR menerusi pelbagai medium terutamanya media massa. Usaha-usaha ini merupakan sebagai daripada inisiatif Kerajaan bagi mendedahkan kepada umum berkenaan proses yang terlibat dalam pelaksanaan IPR sekaligus menarik lebih ramai penglibatan masyarakat setempat dalam usaha untuk menoktahkan kemiskinan tegar.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : YB DATO' HAJJAH MUMTAZ BINTI MD
NAWI [TUMPAT]**

TARIKH : 31 OKTOBER 2023 (SELASA)

SOALAN

DATO' HAJAH MUMTAZ BINTI MD NAWI [TUMPAT] minta **MENTERI PELANCONGAN, SENI DAN BUDAYA** menyatakan insentif dan agensi yang membantu Tourist Information Centre (TIC) dalam merencanakan sektor pelancongan negara yang mendatangkan pendapatan besar kepada negara terutama kepada negeri Kelantan dan berapa peruntukan serta kakitangan TIC di seluruh negara.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Tourism Malaysia ialah sebuah agensi di bawah Kementerian Pelancongan, Seni dan Budaya (MOTAC). Tourism Malaysia memfokuskan kepada tugas khusus untuk mempromosi Malaysia sebagai destinasi pelancongan pilihan. Tourism Malaysia mempunyai 6 pejabat Wilayah dan 15 buah TIC (*Tourist Information Centre*) di seluruh negeri. Kebanyakan TIC ini berada di pintu masuk negara seperti di lapangan terbang dan kawasan strategik iaitu pusat tumpuan pelancong (*city centre*).

2. Walaupun Tourism Malaysia tidak mempunyai TIC di Wilayah Timur, segala program dan informasi berkaitan Pahang, Terengganu dan Kelantan adalah dikawalselia oleh pejabat Tourism Malaysia Wilayah Timur yang berpusat di Kuantan, Pahang.

3. Berfungsi sebagai '*one stop centre*', Pejabat Tourism Malaysia Wilayah Timur bekerjasama secara erat dalam mempromosi produk mahupun acara pelancongan dengan *State Tourism* di bawah Kerajaan Negeri termasuk TIC Kelantan yang bernaung di bawah SUK Negeri Kelantan.

4. Antara kerjasama dan inisiatif yang pernah dilaksanakan di antara Tourism Malaysia dengan TIC Kelantan adalah :

- a) Program Dialog Pelancongan Atas Talian (WEBINAR) Wilayah Pantai Timur – Pasca Covid 19
- b) Program Kembara Ekopelancongan '*Train To Dabong*'
- c) Program *Southern Region Corporate Travel Bazaar 2022*
- d) Program Jerayawara (*Roadshow*) di Kuching, Sarawak
- e) Program '*FAM Trip East Coast Rail Tourism*'
- f) Program Fam Trip Jejak Warisan Bachok dan Jejak Adiguru 2023

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN

DARIPADA : YB DATUK JONATHAN BIN YASIN (RANAU)

TARIKH : 31 OKTOBER 2023 (SELASA)

SOALAN

DATUK JONATHAN BIN YASIN [RANAU] minta **MENTERI KERJA RAYA** menyatakan bilakah pihak Kementerian akan memberi kelulusan untuk menaik taraf pembinaan jalan dari Pekan Kundasang - SK Kundasang - Jln. Semuruh Kinoundusan - Kg. Pinausok kerana permohonan naik taraf jalan ini sudah lama dibuat.

JAWAPAN

Tuan Yang Di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, jalan Pekan Kundasang - SK Kundasang - Jln. Semuruh Kinoundusan yang dimaksudkan adalah Jalan Negeri dan di luar bidang kuasa kementerian ini.

Sehubungan itu, kementerian ini berpandangan cadangan untuk menaik taraf jalan tersebut lebih sesuai dilaksanakan melalui peruntukan Kerajaan Negeri atau di bawah peruntukan Kementerian Kemajuan Desa dan Wilayah (KKDW) kerana bidang kuasa Kementerian ini adalah untuk Jalan Persekutuan sahaja.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN JAWAB LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS 2023**

PERTANYAAN : LISAN

DARIPADA : TUAN FATHUL HUZIR BIN AYOB [GERIK]

TARIKH : 31 OKTOBER 2023 (SELASA)

SOALAN

TUAN FATHUL HUZIR BIN AYOB [GERIK] minta **MENTERI KEMAJUAN DESA DAN WILAYAH** menyatakan melihat semula tenaga boleh baharu terutamanya tenaga solar di kawasan pedalaman bagi masyarakat Orang Asli kerana kebanyakannya tidak diselenggara dan tidak boleh digunakan lagi.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Yang Berhormat, sehingga bulan April 2023, daripada 853 buah Kampung Orang Asli terdapat 701 buah Kampung Orang Asli yang menggunakan bekalan elektrik talian grid, 15 Kampung Orang Asli menggunakan bekalan elektrik dari sistem solar manakala 137 buah perkampungan Orang Asli di Malaysia masih tidak mempunyai bekalan elektrik.

Untuk makluman Yang Berhormat, sistem solar yang digunakan di Kampung Orang Asli adalah merupakan sumbangan program tanggungjawab sosial korporat (CSR) daripada pertubuhan bukan kerajaan dan syarikat korporat. JAKOA mengambil maklum berkenaan isu sistem solar yang tidak diselenggara, justeru klausa di dalam syarat-syarat permohonan melaksanakan CSR pemasangan sistem solar akan ditambahbaik pada masa akan datang.

Sebagai pematuhan terhadap Arahan Perbendaharaan (AP) 182 di mana semua Jabatan Bukan Teknik perlu mendapatkan perkhidmatan Jabatan Teknik bagi melaksanakan projek kerja, JAKOA akan bekerjasama dengan Jabatan Kerja Raya (JKR) bagi menambahbaik sistem solar sedia ada dengan melaksanakan kerja-kerja pembekalan solar hibrid di perkampungan Orang Asli yang sedang menggunakan tenaga solar dan tidak mempunyai bekalan elektrik.

Untuk makluman Yang Berhormat juga, adalah menjadi sasaran JAKOA untuk membekalkan bekalan elektrik secara talian grid kepada semua Kampung Orang Asli di Semenanjung Malaysia. Walau bagaimanapun rancangan ini bergantung kepada kajian kebolehlaksanaan projek memandangkan lokasi Kampung Orang Asli terletak di kawasan pedalaman yang ekstrem.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : TUAN ZAHIR BIN HASSAN
[WANGSA MAJU]**

TARIKH : 31 OKTOBER 2023 (SELASA)

SOALAN

Tuan Zahir bin Hassan [Wangsa Maju] minta MENTERI SUMBER ASLI, ALAM SEKITAR DAN PERUBAHAN IKLIM menyatakan :-

- a) sejauh mana kejayaan pelaksanaan perancangan centralised sewage system (CSS) berdasarkan RMKe-12; dan
- b) strategi Kementerian menghadapi kelewatan siap CSS yang telah menjejaskan pengeluaran Sijil Pematuhan Siap dan Pematuhan (CCC) sehingga mengakibatkan kelewatan penyerahan kunci kepada pembeli rumah.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Yang Berhormat, di bawah RMKe-12, Kerajaan menerusi Jabatan Perkhidmatan Pembetungan, agensi di bawah Kementerian Sumber Asli, Alam Sekitar dan Perubahan Iklim telah melaksanakan sebanyak 83 projek pembinaan loji rawatan kumbahan dan rangkaian paip pembetungan berpusat atau (dengan izin) *centralised sewage system* di seluruh negara. Sebanyak 36 projek telah siap dan diserahkan kepada pihak operator untuk menjalankan operasi dan penyelenggaraan selanjutnya manakala, sebanyak 13 projek telah mencapai peratus kemajuan kerja melebihi 80 peratus.

2. Untuk makluman Yang Berhormat juga, penyiapan projek CSS tidak menjadi sebarang liabiliti kepada mana-mana permohonan CCC pihak pemaju perumahan atau individu. Sekiranya berlaku kelewatan kepada penyiapan projek CSS, pihak pemaju/individu boleh mengambil tindakan penyediaan fasiliti rawatan kumbahan sementara dengan membuat permohonan kepada pihak Agensi Perakuan Pembetungan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : YB DATUK CHE MOHAMAD ZULKIFLY BIN
JUSOH (BESUT)**

TARIKH : 31 OKTOBER 2023 (SELASA)

SOALAN

DATUK CHE MOHAMAD ZULKIFLY BIN JUSOH [BESUT] minta **MENTERI KERJA RAYA** menyatakan secara terperinci mengenai projek di bawah RM50 juta:

(a) bagi tahun 2018-2023, berapa yang telah dirancang berbanding projek yang telah siap di Terengganu (mengikut tahun dan nilai projek); dan

(b) punca dan faktor yang menyebabkan kelewatan memulakan projek pembangunan di Terengganu.

JAWAPAN

Tuan Yang Di-Pertua,

(a) Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, sebanyak 20 buah projek pembangunan Kementerian Kerja Raya telah diluluskan untuk dilaksanakan di Negeri Terengganu bermula dari tahun pelaksanaan 2018 sehingga tahun 2023 dengan jumlah kos keseluruhannya bernilai RM 1,382,544,391.93. Kedudukan bilangan dan kos projek mengikut tahun adalah seperti berikut:

Tahun	Bilangan Projek	Kos Projek (RM)	Catatan
2018	2	13,100,000.00	2 Projek siap
2021	3	15,939,200.00	3 Projek siap
2022	4	418,198,100.00	4 Projek siap
2023	7	309,582,361.93	1 Rekabentuk, 1 Perolehan, 2 Pembinaan, 3 Projek Siap
2024	1	12,500,000.00	1 Pembinaan
2025	3	613,224,730.00	3 Pembinaan
Jumlah	20	1,382,544,391.93	

(b) Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, berdasarkan kepada pelaksanaan projek pembinaan jalan dan jambatan di laluan persekutuan di Terengganu, pihak Kementerian telah mengenalpasti terdapat beberapa punca dan faktor yang menyebabkan kelewatan bagi memulakan projek pembangunan di Terengganu, antaranya ialah:

(i) Proses kelulusan projek - pihak Kementerian akan meneliti setiap cadangan projek yang dimohon oleh Kerajaan Negeri berdasarkan kepada senarai keutamaan negeri dan akan diberikan pertimbangan yang sewajarnya untuk diangkat kepada Agensi Pusat untuk kelulusan pelaksanaan yang mana akan tertakluk kepada kemampuan kewangan kerajaan;

(ii) Proses pengurusan projek yang telah diluluskan Agensi Pusat - Sebelum memulakan aktiviti pembinaan fizikal, proses pengurusan projek pada peringkat pra kontrak akan dilaksanakan seperti kerja-kerja awalan, kerja rekabentuk dan proses perolehan yang mengambil masa sekurang-kurangnya sembilan (9) bulan untuk diselesaikan;

(iii) Bagi projek yang telah dikeluarkan Surat Setuju Terima, kontraktor yang berjaya akan memasuki tapak projek dalam tempoh 2 minggu selepas tarikh Surat Setuju Terima tersebut dikeluarkan; dan

(iv) Semasa dalam pelaksanaan projek fizikal, didapati isu yang sering berbangkit dan memberi kesan kepada tempoh pelaksanaan projek adalah melibatkan Proses Pengambilan Tanah dan Pengalihan Utiliti di tapak projek.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

PERTANYAAN : LISAN

DARIPADA : TUAN CHOW YU HUI [RAUB]

TARIKH : 31 OKTOBER 2023 (SELASA)

SOALAN

Minta **MENTERI PENDIDIKAN TINGGI** menyatakan bilangan kemasukan pelajar ke jurusan undang-undang di UM dan UKM berdasarkan pecahan universiti, kaum (Melayu, Cina, India, Bumiputera bukan Melayu Semenanjung, Bumiputera Sabah, Bumiputera Sarawak dan lain-lain) dan kelayakan (STPM, Matrikulasi, Asasi dan lain-lain) dari tahun 2019 hingga 2023.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Berdasarkan sistem MyMohes di KPT, bagi tahun 2019 hingga 2022, bilangan kemasukan pelajar warganegara Malaysia ke peringkat Ijazah pertama, bidang undang-undang di UKM dan UM dengan kelayakan masuk Asasi, Diploma, Matrikulasi, Sijil Tinggi Agama Malaysia (STAM) dan Sijil Tinggi Persekolahan Malaysia (STPM) adalah berjumlah **1,709 pelajar**.
2. Bagi kemasukan pelajar warganegara Malaysia ke peringkat Ijazah pertama, **bidang undang-undang di UKM** dengan kelayakan masuk yang sama, terdapat seramai **184 pelajar pada tahun 2019** diikuti oleh **213 pelajar pada tahun 2020**, **299 pelajar pada tahun 2021** dan **295 pelajar pada tahun 2022**.
3. Manakala, kemasukan pelajar warganegara Malaysia ke peringkat Ijazah pertama, **bidang undang-undang di UM** pula adalah seramai **206 pelajar pada tahun 2019**, diikuti oleh **194 pelajar pada tahun 2020**, **74 pelajar pada tahun 2021**, dan **244 pelajar pada tahun 2022**.
4. Pada tahun 2022 , secara keseluruhannya, kemasukan ke **UKM** bagi bidang yang sama adalah seramai **295 pelajar dengan 86.1%** daripada jumlah tersebut adalah **pelajar Bumiputera** dan selebihnya, **13.9%** adalah pelajar **Bukan Bumiputera**.
5. Manakala secara keseluruhannya, kemasukan ke **UM** pada tahun 2022 adalah **seramai 244 pelajar dengan 55.7%** daripada jumlah tersebut adalah **pelajar Bukan Bumiputera** dan selebihnya, **44.3%** adalah pelajar **Bumiputera**.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : YB DR. SITI MASTURA BINTI MUHAMMAD
[KEPALA BATAS]**

TARIKH : 31 OKTOBER 2023 (SELASA)

SOALAN

YB DR. SITI MASTURA BINTI MUHAMMAD [KEPALA BATAS] minta
MENTERI PELANCONGAN, SENI DAN BUDAYA menyatakan:-

- a. adakah muara Sungai Muda khususnya pesisir Pantai Kg. Kuala Muda akan dizonkan sebagai kawasan pelancongan dan berapa jumlah peruntukan; dan
- b. senaraikan masjid di Pulau Pinang yang diwartakan sebagai status Masjid Pelancongan.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Kementerian Pelancongan, Seni dan Budaya (MOTAC) sentiasa komited membangunkan destinasi-destinasi pelancongan yang strategik dan berpotensi di seluruh negara. Justeru, dalam usaha membantu Kerajaan Negeri dan Kerajaan Tempatan membangun dan merancakkan lagi sektor pelancongan ini, MOTAC menerusi Pelan Ekopelancongan Kebangsaan 2.0 telah mengenal pasti sebanyak dua (2) kluster ekopelancongan di Pulau Pinang iaitu Kluster Penang National Park-Georgetown-Pulau Jerjak dan Kluster Sedim-Seberang Perai. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, kawasan Sungai Muda adalah termasuk di dalam kluster ekopelancongan Sedim-Seberang Perai.
2. Pelbagai produk pelancongan telah dikenal pasti di setiap kluster yang boleh dibangun dan dipromosikan bagi menggalakkan pelancong untuk tinggal lebih lama dan berbelanja lebih banyak. Di kluster Sedim-Seberang Perai ini misalnya, terdapat banyak produk ekopelancongan yang telah dikenalpasti seperti Hutan Lipur Sungai Sedim, Bukit Cherok To'kun, Hutan Pelajaran Air Hitam Dalam, Pantai Penaga, Hutan Paya Laut Byram dan Taman Burung Pulau Pinang. Pelbagai aktiviti rekreasi dan ekopelancongan boleh dipromosikan seperti memancing, kembara hutan, mencerap burung, berkayak, berbasikal dan sebagainya. Pembangunan secara kluster ini membolehkan aktiviti ekopelancongan dan aktiviti berasaskan komuniti atau *Community-Based Tourism* (CBT) dapat dikembangkan serta dipromosikan secara lebih bersepadu.
3. Selain itu, dalam tempoh Rancangan Malaysia Kedua belas (RMKe-12), Kerajaan Persekutuan melalui MOTAC telah meluluskan peruntukan sebanyak RM8,605,000 bagi melaksanakan 14 projek kepada Negeri Pulau Pinang. Walau bagaimanapun, tiada sebarang projek pembangunan, penyelenggaraan mahupun peningkatan kemudahan pelancongan yang dilaksanakan oleh MOTAC bagi menaiktaraf prasarana di kawasan pesisir

Pantai Kampung Kuala Muda dan kemudahan di sekitarnya di bawah peruntukan tersebut.

4. Justeru, MOTAC sentiasa mengalu-alukan cadangan oleh Ahli Yang Berhormat dan bersedia untuk mempertimbangkan sebarang permohonan baharu selaras dengan halatuju dan keutamaan Kerajaan Negeri Pulau Pinang melalui Bahagian Perancang Ekonomi Negeri Pulau Pinang dalam usaha membantu menaiktaraf infrastruktur kemudahan pelancongan di kawasan Pantai Kg. Kuala Muda dan di Negeri Pulau Pinang amnya, dengan syarat, aspek penyelenggaraan secara berkala diberi perhatian yang sewajarnya selepas projek dilaksanakan dan diserahkan kepada Agensi Pemilik. Usaha ini secara tidak langsung dapat menyokong industri pelancongan tempatan sekaligus menjana ekonomi setempat.

5. Bagi pertanyaan berkaitan Masjid Pelancongan, berdasarkan kajian *“Profiling of Mosques with Tourism-Related Attractions Within the Tourism Corridors in Malaysia”* yang telah dilaksanakan oleh Islamic Tourism Centre (ITC) dengan Unit Perundingan Universiti Malaya (UPUM), senarai masjid di Pulau Pinang yang telah dikenal pasti berpotensi untuk dibangun dan dipromosikan sebagai Masjid Pelancongan adalah:

- I. Masjid Abdullah Fahim, Kepala Batas;
- II. Masjid Al-Malik Khalid, Universiti Sains Malaysia (USM);
- III. Masjid Kapitan Keling, Pulau Pinang;
- IV. Masjid Negeri Pulau Pinang;
- V. Masjid Terapung Tanjung Bungah, Pulau Pinang; dan
- VI. Masjid Tuan Guru, Tanjung Tokong.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, melalui maklum balas daripada rakan-rakan strategik dan penggiat industri pelancongan di Pulau Pinang, Masjid Melayu Lebuh Acheh di Georgetown juga telah disenaraikan sebagai masjid yang berpotensi dibangunkan sebagai Masjid Pelancongan walaupun tidak tersenarai di dalam kajian tersebut.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : PUAN ISNARAISSAH MUNIRAH MAJILIS
[KOTA BELUD]**

TARIKH : 31 OKTOBER 2023 (SELASA)

SOALAN

PUAN ISNARAISSAH MUNIRAH MAJILIS [KOTA BELUD] minta **MENTERI PERTANIAN DAN KETERJAMINAN MAKANAN** menyatakan adakah Kementerian akan membenarkan Kerajaan Sabah mengimport sendiri beras bagi mengimbangi bekalan dan harga beras melalui pendekatan yang lebih rapi berdasarkan landskap sosial dan keunikan geografi di sini.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Kerajaan sentiasa mencari inisiatif yang terbaik bagi memastikan kecekapan pengurusan beras negara mengambil kira kepentingan pelbagai pihak yang terlibat di sepanjang rantai nilai industri padi dan beras. Pada masa ini, Kerajaan masih belum mempunyai cadangan untuk membenarkan Kerajaan Sabah mengimport sendiri beras bagi mengimbangi bekalan dan harga beras. Kementerian meyakini bahawa dasar pengimport beras yang sedang dilaksanakan ketika ini adalah kaedah yang terbaik dalam menangani cabaran semasa dan mendatang. Dasar ini, merupakan mekanisme utama yang telah memberikan keupayaan kepada negara untuk menghadapi cabaran ketidakstabilan harga beras antarabangsa. Ini adalah kerana dasar pengimport utama merupakan

mekanisme yang berfungsi sebagai benteng untuk melindungi industri padi dan beras tempatan daripada terdedah kepada ketidaktentuan kedudukan pasaran antarabangsa.

Bagi mengimbangi bekalan dan harga beras dalam konteks Sabah, Labuan, dan Sarawak, Kerajaan telah bersetuju untuk memberikan subsidi sebanyak RM950 per tan metrik Beras Putih Import (BPI) mulai 5 Oktober 2023. Melalui kaedah ini, harga runcit BPI di kedua-dua negeri ini akan menjadi harga maksimum RM31 bagi sekampit 10kg. Langkah ini diambil memandangkan pengeluaran BPT di Sabah dan Sarawak adalah terhad di samping penduduk Sabah dan Sarawak dapat menikmati harga BPI pada harga berpatutan.

Selain daripada itu, Kerajaan melalui Kementerian Kemajuan Desa Dan Wilayah (KKDW) sedang mengenal pasti 50,000 hektar kawasan jelapang padi baharu di Sabah dan Sarawak untuk dibangunkan bagi memperluas kawasan padi baharu. Melalui pengumuman Belanjawan 2024 yang lalu, sebanyak RM50 juta akan dibelanjakan oleh Kerajaan untuk meningkatkan peruntukan subsidi padi bukit atau padi huma iaitu peningkatan sebanyak RM10 juta berbanding tahun 2023.

Berdasarkan kepada perkara ini, sebarang keputusan mengenai perubahan dasar pengimport utama beras ini wajib mengambil kira kebajikan dan pendapatan para pesawah, kestabilan dan jaminan bekalan makanan negara.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA , PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

PERTANYAAN : LISAN

DARIPADA : YB TUAN FATHUL HUZIR BIN AYOB [Gerik]

TARIKH : 31 OKTOBER 2023 (SELASA)

SOALAN

YB TUAN FATHUL HUZIR BIN AYOB [GERIK] minta **MENTERI PELANCONGAN, SENI DAN BUDAYA** menyatakan inisiatif Kementerian dalam memajukan sektor pelancongan di sempadan Pengkalan Hulu, Malaysia-Betong, Thailand.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Dalam membangunkan pelancongan sempadan (*cross border tourism*), Kementerian Pelancongan, Seni dan Budaya (MOTAC) menerusi Kumpulan Kerja Pelancongan di bawah Segitiga Pertumbuhan Indonesia-Malaysia-Thailand (IMT-GT) bekerjasama dengan Kementerian Pelancongan dan Ekonomi Kreatif Indonesia dan Kementerian Pelancongan dan Sukan Thailand menerajui penghasilan IMT-GT Joint Tourism Packages 2018-2019, IMT-GT Fly and Rail Tourism 2018-2019, IMT-GT Themed Trails 2021-2022 dan IMT-GT *Calendar of Tourism Events* bagi tahun 2022 (Julai-Disember).

2. Sempena Kempen Tahun Melawat IMT-GT 2023-2025, MOTAC bersama negeri-negeri ahli IMT-GT termasuk Perak akan menganjurkan pelbagai program dan acara pelancongan dan kebudayaan di peringkat antarabangsa mengambil kira penyertaan dari Indonesia dan Thailand bagi menyemarakkan dan merancakkan sektor pelancongan di rantau ini.

3. Di samping itu, MOTAC turut merancang untuk mengadakan Seminar Pelancongan Kebangsaan IMT-GT pada bulan Disember tahun ini yang melibatkan wakil-wakil dari setiap negeri ahli IMT-GT, Pejabat Koridor Pembangunan Wilayah serta pemegang taruh yang lain untuk berbincang dan membangunkan pelan pelaksanaan sektor pelancongan di bawah kerjasama IMT-GT.

4. Selain itu, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, MOTAC telah menyalurkan sebanyak RM500,000 bagi pembiayaan dua (2) projek di kawasan Ahli Yang Berhormat, antaranya Kerja-Kerja Menaik Taraf dan Baik Pulih Kemudahan Asas dan Infrastruktur di Kompleks Pelancongan Gua Gendang, Pengkalan Hulu, Perak sepanjang sepanjang tempoh Rancangan Malaysia Kedua Belas (RMKe-12).

5. Kementerian sentiasa mengalu-alukan cadangan oleh Ahli Yang Berhormat dan bersedia untuk mempertimbangkan sebarang permohonan baharu selaras dengan halatuju dan keutamaan Kerajaan Negeri Perak melalui Unit Perancang Ekonomi Negeri Perak dalam usaha membantu menaiktaraf infrastruktur kemudahan pelancongan di Parlimen Gerik khususnya dan di Negeri Perak amnya, dengan syarat, aspek penyelenggaraan secara berkala diberi perhatian yang sewajarnya selepas projek dilaksanakan dan diserahkan kepada Agensi Pemilik. Usaha ini secara tidak langsung dapat menyokong industri pelancongan tempatan sekaligus membantu menyemarakkan pelancongan rentas sempadan Pengkalan Hulu-Betong, terutamanya bagi menyambut Tahun Melawat Perak 2024.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN JAWAB LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS 2023**

PERTANYAAN : LISAN

DARIPADA : PUAN RODZIAH BINTI ISMAIL [AMPANG]

TARIKH : 31 OKTOBER 2023 (SELASA)

SOALAN

PUAN RODZIAH BINTI ISMAIL [AMPANG] minta **MENTERI KEMAJUAN DESA DAN WILAYAH** menyatakan sejauh mana sambutan dan kejayaan pembangunan sumber manusia dan pemerkasaan modal insan berteraskan pembangunan kompetensi, pembelajaran berterusan dan kemajuan kerjaya bagi melengkapkan anggota KEMAS dengan sikap (*attitude*), kemahiran (*skills*) dan pengetahuan (*knowledge*) yang bersesuaian.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Yang Berhormat, KKDW melalui KEMAS sentiasa merangka dan melaksanakan pembangunan sumber manusia melalui kursus-kursus dan pensijilan yang diiktiraf dalam memastikan kakitangan KEMAS kompeten dan berkebolehan dalam melaksanakan tugas mereka. Berikut merupakan kursus-kursus/ program yang telah dilaksanakan oleh KEMAS:-

- (i) Meningkatkan profesionalisme Pemaju Masyarakat Tabika KEMAS melalui program Kursus Dalam Cuti (KDC) di peringkat Diploma Pendidikan Awal Kanak-Kanak. Ini dilaksanakan dengan mengadakan kerjasama bersama pusat pengajian tinggi awam dan swasta seperti Institut Pendidikan Guru Malaysia (IPGM), Universiti Pendidikan Sultan Idris (UPSI), Kolej KETENGAH dan Kolej KOPEDA. Sehingga kini seramai 5,625 Pemaju Masyarakat Tabika KEMAS telah memperolehi Diploma masing-masing dan seramai 108 orang sedang mengikuti pengajian. Ini selaras dengan dasar Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM) yang menyatakan guru prasekolah di Malaysia memiliki kelayakan akademik sekurang-kurangnya diploma dalam bidang pendidikan awal kanak-kanak;
- (ii) Mengakreditasi Pendidik Masyarakat TASKA KEMAS melalui program Kursus Asas PERMATA (KAP) bagi melayakkan mereka mendidik dan mengasuh kanak-kanak TASKA berumur 2 hingga 4 tahun. Sehingga tahun 2022, seramai 1,539 orang Pendidik Masyarakat telah mendapat akreditasi sebagai Pendidik Masyarakat TASKA KEMAS dari Jabatan Kebajikan Malaysia (JKM)
- (iii) Meningkatkan kompetensi kakitangan KEMAS setiap tahun melalui kursus-kursus yang dirancang mengikut keperluan latihan kakitangan. Kursus-kursus ini dilaksanakan secara bersemuka dan juga secara dalam talian melibatkan kakitangan di pelbagai peringkat dan jawatan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DATO' INDERA DR. SUHAILI BIN ABDUL
RAHMAN [LABUAN]**

TARIKH : 31 OKTOBER 2023 (SELASA)

SOALAN

Dato' Indera Dr. Suhaili bin Abdul Rahman [Labuan] minta **MENTERI
SUMBER ASLI, ALAM SEKITAR DAN PERUBAHAN IKLIM**
menyatakan:-

- i. bilakah kerja-kerja menaik taraf paip-paip air di W.P. Labuan siap dilaksanakan sepenuhnya dan sampai bilakah tindakan bahagian bekalan air (BBA) yang mencatu bekalan air bersih setiap minggu dapat dihentikan; dan
- ii. berapa lama lagi rakyat Labuan menderita akibat ketidakcekapan pihak pengurusan SESB kerana masalah gangguan bekalan elektrik semakin berlarutan dan bertambah teruk. Inikah penghormatan yang sepatutnya diberikan oleh Kerajaan Pusat kepada Sabah apabila penyerahan Labuan yang bertujuan untuk dimaju dan dibangunkan namun setelah 39 tahun menjadi Wilayah Persekutuan yang ke-2, Labuan masih dan tetap lagi mundur sama ada dari aspek pembangunan mahupun ekonominya.

JAWAPAN

Tuan Yang Di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Kerajaan Persekutuan sentiasa prihatin dan komited untuk mengurangkan gangguan bekalan air di Labuan. Kerja-kerja menaik taraf dan mengganti paip yang melibatkan peruntukan perbelanjaan yang besar sedang dilaksanakan secara berperingkat dan dijangka siap sepenuhnya pada tahun 2027.
2. Di bawah Rolling Plan Ketiga, Rancangan Malaysia Kedua Belas (RP3, RMKe-12), terdapat 10 projek pembangunan yang telah diluluskan oleh Kerajaan Persekutuan berjumlah RM448.3 juta. Projek-projek ini melibatkan 2 projek dalam peringkat perancangan, 2 projek dalam peringkat rekabentuk, 5 projek dalam peringkat pembinaan dan 1 projek yang telah siap. Kesemua projek ini meliputi kerja-kerja penggantian paip usang sepanjang 31.7km, pembinaan tangki simpanan air, Program Pengurangan Air Tidak Terhasil (*Non-Revenue Water* - NRW), menaiktaraf sistem takungan air mentah dan menaiktaraf empangan berisiko tinggi.
3. Bahagian Bekalan Air Labuan melaksanakan catuan air terawat sekiranya berlaku gangguan utama di Terminal Tangki Simpanan Pulau Enoe seperti kerosakan teknikal pada Pam Fasa I dan Fasa II, serta keadaan semasa paras air di tangki-tangkiimbangan & tangki perkhidmatan serta masalah luar jangka yang lain seperti gangguan bekalan elektrik dan saluran paip utama pecah.

NO. SOALAN: 24

4. Pada tahun 2023, peruntukan belanja mengurus bagi kerja-kerja operasi dan penyenggaraan sistem bekalan air Labuan telah diluluskan sebanyak RM42.7 juta. Peruntukan sebanyak RM300 juta juga telah dimohon oleh NRECC sebagai cadangan Inisiatif Bajet 2024 bagi membantu mengatasi masalah bekalan air di Wilayah Persekutuan Labuan.
5. Seterusnya berhubung gangguan bekalan elektrik di Labuan. Untuk makluman Yang Berhormat, prestasi sistem pembekalan elektrik di Sabah dipantau dengan menggunakan indeks purata tempoh gangguan sistem atau *System Average Interruption Duration Index* (SAIDI) yang mengukur tempoh gangguan bekalan elektrik kepada pengguna dalam tempoh setahun. Sasaran SAIDI Negeri Sabah bagi tahun 2023 adalah sebanyak 250 minit/pengguna/tahun.
6. Kadar SAIDI di Wilayah Persekutuan Labuan (sehingga 31 Julai 2023) adalah sebanyak 340.44 minit/pengguna/tahun. Pencapaian SAIDI ini adalah tidak memuaskan dan tidak mencapai sasaran yang telah disasarkan oleh Kerajaan. Hal ini berlaku disebabkan kurang rizab margin di Sabah iaitu 11.4% berbanding kadar optimum sepatutnya 30% dan juga disebabkan loji-loji janakuasa yang kurang.
7. Oleh itu, bagi mengatasi masalah ketidakcukupan pembekalan elektrik di Sabah, Kementerian Sumber Asli, Alam Sekitar dan Perubahan Iklim, Suruhanjaya Tenaga (ST) dan *Energy Commission of Sabah* (ECoS) telah membuat keputusan supaya meneliti opsyen-opsyen penjanaan seperti berikut:

NO. SOALAN: 24

- a. penggunaan interim set generator SESB 100MW selama enam (6) bulan;
- b. melaksanakan semula *Rental Sets* 100MW di kawasan Pantai Barat Sabah;
- c. mempercepatkan penggunaan *Battery Energy Storage System* (BESS) 200MW pada tahun 2024 dan dilaksanakan oleh SESB; dan
- d. melanjutkan operasi stesen jana kuasa sedia ada (berdasarkan keperluan semasa).

8. Cadangan-cadangan tersebut sedang diteliti oleh ST bersama-sama ECoS dan Sabah Electricity Sdn. Bhd. (SESB) sebelum diangkat untuk pertimbangan lanjut Jemaah Menteri dalam masa terdekat. Selain daripada itu, pihak SESB juga sedang giat mencari sumber alternatif pembekalan lain seperti penyediaan genset tambahan untuk mengurangkan impak permintaan beban di waktu puncak.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DATUK SERI PANGLIMA BUNG MOKTAR BIN
RADIN [KINABATANGAN]**

TARIKH : 31 OKTOBER 2023 (SELASA)

SOALAN

DATUK SERI PANGLIMA BUNG MOKTAR BIN RADIN [KINABATANGAN] minta **MENTERI EKONOMI** menyatakan apakah pendirian Kerajaan dalam memastikan pembangunan wilayah yang seimbang. Adakah Kerajaan akan meningkatkan peruntukan kepada Sabah dan Sarawak selaras dengan Perjanjian Malaysia 1963 yang memperuntukkan Kerajaan Persekutuan akan memberi peruntukan untuk membangun Sabah dan Sarawak.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Usaha untuk merapatkan jurang pembangunan antara wilayah dan negeri adalah usaha berterusan yang sentiasa akan menjadi keutamaan Kerajaan selagi mana kesengjangan wilayah ini masih berlaku. Oleh itu, Kerajaan melalui Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Kedua Belas (KSP RMKe-12) akan terus memberi tumpuan kepada usaha untuk meningkatkan keseimbangan dan keterangkuman wilayah dalam memastikan pengagihan faedah sosioekonomi yang lebih meluas kepada semua rakyat di pelbagai peringkat lapisan masyarakat dan kedudukan geografi.

Dalam hubungan ini, Kerajaan terus komited untuk memberi keutamaan pengagihan peruntukan pembangunan (DE) asas kepada negeri-negeri kurang membangun termasuk Kelantan, Terengganu, Perlis, Kedah, Sabah dan Sarawak seperti mana yang digariskan dalam Strategi A2, Bidang Fokus A, Bab 5 KSP RMKe-12. Peruntukan pembangunan yang lebih tinggi ini akan meningkatkan Keluaran Dalam Negara Kasar (KDNK) negeri-negeri terbabit melalui komponen perbelanjaan Kerajaan dan seterusnya menggalakkan aktiviti ekonomi pihak swasta di negeri-negeri kurang membangun dalam usaha untuk merapatkan jurang pembangunan ini.

Selain itu, Strategi A1, Bidang Fokus A, Bab 5, KSP RMKe-12 juga memberi penekanan supaya agensi pembangunan wilayah pada peringkat Persekutuan dan negeri bekerjasama dengan lebih erat untuk mengenal pasti keutamaan pembangunan dengan memanfaatkan kekuatan, keunikan dan ketersediaan sumber di setiap wilayah. Dalam masa yang sama, usaha dalam menggalakkan penggunaan teknologi termaju dalam aktiviti hulu dan hiliran akan diteruskan. Manakala projek-projek berimpak tinggi di wilayah pembangunan koridor akan dipergiatkan dan pakej insentif bagi menarik pelaburan khususnya di kawasan kurang membangun akan ditambah baik.

Kerajaan juga memberi tumpuan khusus kepada Sabah dan Sarawak melalui Bidang Fokus E, Bab 5, KSP RMKe-12. Dalam

hubungan ini, pembangunan di Sabah dan Sarawak akan dipergiat dengan meningkatkan penyediaan infrastruktur asas seperti ketersambungan jalan dan udara, bekalan elektrik, bekalan air dan infrastruktur digital. Potensi ekonomi kedua-dua negeri ini juga akan dioptimumkan dengan merancakkan aktiviti ekonomi yang mempunyai nilai ditambah yang tinggi melalui industri aeroangkasa, pelancongan, tenaga boleh dibaharui, gas asli, pertumbuhan hijau dan pertanian pintar.

Usaha-usaha ini bukan sahaja akan dapat meningkatkan peluang pekerjaan dengan pendapatan yang lebih tinggi, tetapi juga membuka peluang keusahawanan dan seterusnya mengurangkan jurang pendapatan antara wilayah khususnya di Sabah dan Sarawak. Oleh yang demikian, kerjasama erat dengan kerajaan-kerajaan negeri adalah amat diperlukan dalam memastikan projek-projek Kerajaan Persekutuan yang telah diluluskan dapat dilaksanakan dengan lancar dan berkesan di peringkat negeri untuk kepentingan rakyat.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DATUK HAJI AWANG BIN HASHIM
[PENDANG]**

TARIKH : 31 OKTOBER 2023 (SELASA)

SOALAN

DATUK HAJI AWANG BIN HASHIM [PENDANG] minta **MENTERI PENDIDIKAN TINGGI** menyatakan pendekatan untuk menggalakkan anak muda menyertai pendidikan TVET dan apakah tindakan diambil bagi memastikan bidang TVET sentiasa signifikan dengan keperluan alam pekerjaan seterusnya menjamin kebolehpasaran golongan terbabit.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Jabatan Pendidikan Politeknik dan Kolej Komuniti (JPPKK) telah mengambil langkah yang bersesuaian melalui satu pelan intervensi bagi menggalakkan pelajar menyertai bidang TVET seperti berikut:

- i. **Aktiviti promosi** untuk menarik minat pelajar melanjutkan pengajian dalam bidang TVET diurus perdanakan dan dilaksanakan secara berterusan dalam pelbagai platform antaranya media cetak, media sosial dan elektronik.
- ii. **Memudahcara proses kemasukan ke politeknik** terutamanya bagi penduduk setempat. Melalui kaedah ini, permohonan boleh dibuat sama ada melalui sistem UPUOnline ataupun calon boleh menghadirkan diri terus ke institusi berhampiran dengan kediaman masing-masing.
- iii. **Memperkenalkan program Asasi TVET kepada pelajar lepasan Sijil Pelajaran Malaysia (SPM).** Program ini ditawarkan di 5 buah politeknik terpilih di mana setelah tamat pengajian di peringkat program persediaan ini, lulusan program ini akan diberikan keutamaan melanjutkan pengajian di Rangkaian Universiti Teknikal Malaysia (MTUN).
- iv. **Menyediakan laluan pendidikan yang luas dan pelbagai.** Sebagai contoh, bagi lulusan diploma politeknik yang berminat untuk menyambung pengajian mereka ke peringkat yang lebih tinggi, laluan mereka ialah ke MTUN melalui laluan terus dan membenarkan pemindahan kredit.
- v. **Kemasukan secara fleksibel melalui APEL.** Melalui pendekatan ini, pengalaman bekerja pelajar akan dilihat sebagai kriteria penting melalui penilaian APEL.

- vi. **Pelaksanaan program Pendidikan fleksibel melalui Micro Credential** di kolej komuniti merupakan sebahagian daripada ekosistem pengkreditan digital di mana pencapaian pelajar boleh disimpan di dalam lencana digital, dan boleh diakses secara terus oleh mana-mana pihak secara dalam talian. Pendekatan ini dapat membuka peluang pendidikan fleksibel kepada pelajar lepasan SPM yang tercicir untuk meningkatkan pelbagai kemahiran dan terkini dalam jangka waktu yang lebih fleksibel.
 - vii. **Penawaran kursus pendek melalui inisiatif program pembelajaran sepanjang hayat (PSH)** di kolej komuniti. Program PSH di kolej komuniti ditawarkan secara jangka pendek dalam 22 bidang kemahiran. Selain itu, kolej komuniti juga menawarkan 14 program PSH yang berstruktur iaitu PSH Bermodul menggunakan modul latihan kemahiran jangka pendek yang dibangunkan daripada program sepenuh masa Sijil Kolej Komuniti (SKK) bagi peningkatan kemahiran dan pengetahuan seterusnya berupaya meningkatkan kualiti hidup.
2. Selain itu, bagi persediaan memasuki alam pekerjaan **program Latihan Industri Berstruktur (LIB)** juga telah dilaksanakan dalam usaha memastikan penempatan pekerjaan dibuat sejurus selepas pelajar tamat pengajian. Pada tahun 2023, pelajar yang terlibat dalam LIB adalah seramai 4,373 pelajar dan melibatkan 1,647 penempatan pekerjaan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : TUAN LEE CHUAN HOW
[IPOH TIMOR]**

TARIKH : 31 OKTOBER 2023 (SELASA)

SOALAN

Tuan Lee Chuan How [Ipoh Timor] minta **MENTERI SUMBER ASLI, ALAM SEKITAR DAN PERUBAHAN IKLIM** menyatakan apakah inisiatif yang telah diambil untuk menggalakkan kajian dan pembangunan REE di Malaysia setakat ini.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Di dalam RMKe-11, Kementerian melalui Jabatan Mineral dan Geosains Malaysia telah menerima peruntukan sebanyak RM3.9 juta bagi menjalankan kajian tinjauan unsur nadir bumi bukan radioaktif (NR-REE) meliputi kawasan seluas 12,150 kilometer persegi. Kajian susulan dilaksanakan dalam RMKe-12 dengan peruntukan sebanyak RM15 juta.
2. Berdasarkan hasil tinjauan pada RMKe-11, sumber teragak (*inferred resources*) NR-REE berjumlah 16 juta tan dengan nilai RM800 bilion telah dikenalpasti. Kajian susulan dalam RMKe-12 sehingga tahun 2022 bagi kawasan berkeluasan 37 kilometer persegi mendapati sejumlah 140,000 tan sumber terukur (*measured resources*) NR-REE dikenal pasti dengan nilai RM7.4 bilion.
3. Kerajaan telah membangunkan Prosedur Operasi Standard (SOP) Perlombongan Unsur Nadir Bumi Bukan Radioaktif (NR-REE) di Negeri Perak yang menjadi asas kepada penyediaan SOP Perlombongan NR-REE di Malaysia. SOP ini menjadi garis panduan bagi pengawalseliaan aktiviti perlombongan mineral NR-REE agar ia dijalankan secara mampan dan bertanggungjawab.
4. SOP tersebut menyediakan prosedur yang teratur bagi aktiviti di peringkat pra-perlombongan, semasa perlombongan dan pasca-perlombongan, telah disemak dan dinilai oleh satu Jawatankuasa Eksekutif yang terdiri daripada individu-individu yang mempunyai pengetahuan dan kepakaran dalam bidang perlombongan, hidrologi dan hidrogeologi.

NO. SOALAN: 27

5. Kementerian juga telah menyediakan Pelan Transformasi Industri Mineral Negara 2021-2030 (TIM 2021 – 2030) yang bertujuan untuk mempertingkatkan pembangunan dan pengurusan industri mineral dengan memberikan penekanan kepada penciptaan nilai tambah, diusahakan secara lestari dan mencipta industri sokongan termasuk penggunaan teknologi terkini dalam Revolusi Industri 4.0. Pelan TIM 2021 – 2030 ini merupakan satu perancangan bersifat holistik, di mana hasrat utama kerajaan adalah ingin membangunkan industri mineral secara menyeluruh dan bersepadu melalui transformasi di setiap peringkat rantai nilai merangkumi sektor hulu, pertengahan dan hiliran.

6. Pada masa ini, Kementerian di dalam peringkat akhir penyediaan Dasar Mineral Negara 3 yang turut menekankan penggunaan teknologi dan inovasi bagi industri mineral. Dasar ini dibangunkan selari dengan dasar-dasar utama sedia ada diantaranya Pelan Induk Perindustrian Baharu 2030 (NIMP 2030), Pelan Hala Tuju Teknologi Bahan Termaju Nasional 2021 - 2030.

7. Kementerian juga sedang dalam peringkat akhir bagi memuktamadkan Kajian Cadangan Model Perniagaan (*Business Model*) Bagi Pembangunan Industri NR-REE di Malaysia dengan kerjasama Akademi Sains Malaysia. Kajian tersebut memberikan kefahaman yang jelas terhadap keseluruhan ekosistem industri NR-REE di Malaysia, serta boleh dijadikan rujukan dan panduan dalam pembangunan industri NR-REE negara.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS 2023**

PERTANYAAN : LISAN

DARIPADA : DATO' SERI HAMZAH BIN ZAINUDIN [LARUT]

TARIKH : 31 OKTOBER 2023 (SELASA)

SOALAN

DATO' SERI HAMZAH BIN ZAINUDIN [Larut] minta **PERDANA MENTERI** menyatakan mengapa kedaulatan ekonomi negara diketepikan dan apakah justifikasi apabila syarat pemilikan ekuiti tempatan tidak lagi dikuatkuasakan dalam pendekatan liberal Ekonomi MADANI sehingga syarikat seperti TESLA dan Starlink diberikan pengecualian 100% pemilikan asing oleh Kerajaan PHBN.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Mesyuarat Jemaah Menteri pada 26 Jun 2009 telah membuat keputusan supaya transaksi di bawah kawal selia Jawatankuasa Pelaburan Asing (FIC) diliberalisasikan. Susulan daripada keputusan tersebut, Unit Perancang Ekonomi, Jabatan Perdana Menteri (sekarang dikenali sebagai Kementerian Ekonomi) tidak lagi mengawal selia pelaburan termasuk pelaburan oleh kepentingan asing. Peranan bagi meningkatkan penyertaan Bumiputera melalui pelaksanaan program/garis panduan seperti pengeluaran lesen, permit dan sebagainya dipertanggungjawabkan kepada pengawal selia sektor. Pengawal selia sektor adalah pihak yang bertanggungjawab mengawal selia sektor dari segi penetapan syarat dan peraturan untuk bergiat dalam sesuatu sektor/sub sektor yang telah diletak di bawah kawalan mereka.
2. Syarikat seperti TESLA dan Starlink Internet Services Malaysia Sdn. Bhd (Starlink) diberikan pengecualian 100% pemilikan asing oleh Kerajaan setelah mengambil kira manfaat yang akan diterima oleh negara. Pengecualian bagi Starlink diberi oleh Kementerian Komunikasi dan Digital (KKD) melalui Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia (SKMM) bagi pemberian perkhidmatan internet satelit kepada pengguna di Malaysia. Starlink Malaysia telah diberikan lesen *Network Facilities Providers* (NFP) (I) dan lesen *Network Services Provider* (NSP) (I) pada 17 Julai 2023 untuk tempoh 10 tahun.
3. Bagi pemegang lesen NFP (I) dan NSP (I) di bawah Akta Komunikasi Dan Multimedia 1998 (Akta 588), secara amnya ekuiti asing dihadkan sehingga 49% dan keperluan ini diletakkan sebagai syarat khas lesen. Walau bagaimanapun, Menteri Komunikasi dan Multimedia mempunyai hak berdasarkan syor dan penilaian yang dibuat oleh SKMM untuk membenarkan pemegang lesen menjadi 100% milik ekuiti asing. Starlink telah memohon supaya diberikan pengecualian daripada keperluan ini.

4. Antara pertimbangan yang diambil bagi kelulusan ini ialah:

- i. Struktur organisasi Starlink yang beroperasi di skala global yang memerlukan proses membuat keputusan yang lebih efektif, status Digital Malaysia berdasarkan Rang Jaminan-Jaminan MD Malaysia (Bill of Guarantees – BoG) serta faedah-faedah langsung dan tidak langsung perkhidmatan Starlink di Malaysia; dan
- ii. Perkhidmatan Starlink dilihat sebagai satu penyelesaian alternatif kepada perkhidmatan satelit di Malaysia dan mampu menangani jurang liputan terutama di kawasan luar bandar dan terpencil yang boleh dilaksanakan dengan segera tanpa bergantung kepada dana pemberian perkhidmatan sejagat (*Universal Service Provision (USP) Fund*).

5. Perkhidmatan Starlink sesuai digunakan dalam industri maritim serta minyak dan gas memandangkan sambungan internet Starlink yang stabil di kawasan yang jauh dari pantai atau di pertengahan laut membolehkan kapal-kapal untuk mempunyai akses internet berkualiti tinggi sepanjang masa. Akses internet yang cekap membolehkan industri-industri ini memantau operasi secara lebih berkesan, meningkatkan keselamatan pelayaran, serta membenarkan kawalan jarak jauh melalui sistem automasi yang berkesan.

6. Syarikat TESLA telah diberikan pengecualian 100% pemilikan asing setelah mengambil kira keputusan Kerajaan telah pun membenarkan pegangan 100% pemilikan asing bagi projek baharu, *expansion / diversification projects* (dengan izin) bagi sektor perkilangan oleh syarikat sedia ada dan baharu mulai Jun 2003.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

PERTANYAAN : LISAN

DARIPADA : YB TUAN TAN HONG PIN [BAKRI]

TARIKH : 31 OKTOBER 2023 (SELASA)

SOALAN

YB TUAN TAN HONG PIN [BAKRI] minta **MENTERI PELANCONGAN, SENI DAN BUDAYA** menyatakan bilakah Kementerian akan mengumumkan kelonggaran syarat permohonan bagi program MM2H. Apakah usaha Kementerian dalam meningkatkan kualiti dan kecekapan pengurusan permohonan program MM2H dan bagaimanakah Kementerian meningkatkan keberkesanan pemasaran program ini di peringkat global.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, pada masa ini, Program Malaysia *My Second Home* (MM2H) masih di bawah bidang kuasa Kementerian Dalam Negeri (KDN) dan Jabatan Imigresen Malaysia (JIM) sehinggalah pengumuman rasmi berkenaan pengambilalihan semula oleh Kementerian ini dikeluarkan. Di samping itu, bagi menjadikan Program MM2H lebih menarik dan berdaya saing, Kementerian Pelancongan, Seni dan Budaya (MOTAC) bersama-sama KDN akan menyemak semula syarat-syarat sedia ada program ini.

2. Dari segi promosi pula, pada tahun 2022 dan 2023, Kementerian ini melalui Tourism Malaysia telah mempromosikan Program MM2H semasa Misi Galakan Jualan Pelancongan ke pasaran berpotensi seperti Korea dan Jepun. Tourism Malaysia juga telah membuat promosi melalui penganjuran seminar khas di empat (4) buah bandar utama di China iaitu Beijing, Shanghai, Guangzhou dan Xiamen pada 6 hingga 16 April 2023 yang melibatkan penyertaan lapan (8) ejen MM2H.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN JAWAB LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : TUAN HAJI KAMAL BIN ASHAARI
[KUALA KRAU]**

TARIKH : 31 OKTOBER 2023 (SELASA)

SOALAN

TUAN HAJI KAMAL BIN ASHAARI [KUALA KRAU] minta **MENTERI
KEMAJUAN DESA DAN WILAYAH** menyatakan :-

- (a) adakah pihak Kementerian akan meneruskan program GIATMARA ataupun adakah GIATMARA akan menyerap masuk silibus TVET; dan
- (b) apakah pihak Kementerian merancang untuk mewujudkan satu cawangan di Kuala Krau.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Falsafah penubuhan GIATMARA Malaysia adalah untuk memberi pengetahuan berterusan kepada masyarakat setempat khususnya belia-belia luar bandar di pelbagai tahap & bidang kemahiran mengikut perkembangan teknologi dan keperluan industri semasa. Rekod pengambilan pelatih di GIATMARA menunjukkan 90% pengambilan pelatih adalah di kalangan B-40.

Secara khususnya, GIATMARA adalah institusi TVET di bawah MARA yang telah beroperasi sejak 1986 dan kini mempunyai 232 cawangan di setiap kawasan Parlimen di seluruh Malaysia. Mempunyai kapasiti melatih 21,000 pelajar setahun dibawah dua belas (12) jenis kluster latihan antaranya seperti Senibina, Mekanikal, Pembuatan, Fabrik, Elektrikal, Teknologi Komputer dan lain-lain. Kluster - kluster latihan ini telah membentuk sembilan puluh sembilan (99) jenis kursus sepenuh masa dan tiga ratus lima belas (315) kursus yang dilaksanakan secara jangka pendek. Majoriti kursus sepenuh masa di GIATMARA diakreditasi oleh Jabatan Pembangunan Kemahiran (JPK) Kementerian Sumber Manusia (KSM) melalui penganugerahan Sijil Kemahiran Malaysia (SKM) Tahap 1 hingga Tahap 4.

Untuk makluman Yang Berhormat juga, GIATMARA Kuala Krau telah beroperasi sejak 01 Februari 2006 di Kampung Desa Murni Kerdau, Temerloh, Pahang dengan menawarkan 2 jenis kursus utama iaitu Kursus Jahitan Pakaian & Fesyen dan Kursus Teknologi Motosikal. Sehingga kini, GIATMARA Kuala Krau berjaya melatih seramai 794 masyarakat setempat.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN JAWAB LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DATO' HAJI ADNAN BIN HAJI ABU HASSAN
[KUALA PILAH]**

TARIKH : 31 OKTOBER 2023 (SELASA)

SOALAN

DATO' HAJI ADNAN BIN HAJI ABU HASSAN [KUALA PILAH] minta **MENTERI KEMAJUAN DESA DAN WILAYAH** menyatakan langkah yang telah dan bakal dilaksanakan Kementerian bagi memastikan bekalan air bersih luar bandar di seluruh perkampungan Orang Asli terutamanya di Parlimen Kuala Pilah dapat disalurkan dengan baik.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Yang Berhormat, daripada 14 buah Kampung Orang Asli di Parlimen Kuala Pilah, 12 Kampung Orang Asli telah menerima bekalan air terawat melalui sistem retikulasi yang dilaksanakan di bawah projek Bekalan Air Luar Bandar (BALB). Sistem rawatan air ini diselenggara oleh Pihak Berkuasa Air Negeri iaitu Syarikat Air Negeri Sembilan (SAINS).

Manakala baki dua (2) Kampung Orang Asli iaitu Kampung Orang Asli Langkap dan Kampung Orang Asli Ulu Mampas mendapat bekalan air daripada sumber sungai yang dirawat oleh sistem rawatan air alternatif yang dibina oleh pihak Kementerian. Sekiranya sistem ini mengalami kerosakan, Kementerian melalui JAKOA akan melaksanakan kerja-kerja pembaikan dan menaiktaraf menggunakan peruntukan pembangunan di bawah Program Bekalan Air Terawat.

Sebagai perancangan jangka panjang, Kementerian bercadang agar bekalan air retikulasi dapat dilaksanakan ke Kampung Orang Asli yang masih menggunakan bekalan air alternatif melibatkan Kampung Orang Asli Langkap dan Kampung Orang Asli Ulu Mampas. Sehubungan itu, perbincangan bersama pihak SAINS akan diadakan bagi memastikan hasrat ini dapat direalisasikan kelak.

Sekian, terima kasih.

**PERTANYAAN BUKAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS, TAHUN 2023**

PERTANYAAN : JAWAB LISAN

**DARIPADA : TUAN RUSHDAN BIN RUSMI
[PADANG BESAR]**

TARIKH : 31 OKTOBER 2023 (SELASA)

SOALAN

TUAN RUSHDAN BIN RUSMI [PADANG BESAR] minta **MENTERI SUMBER MANUSIA** menyatakan bilakah tarikh kuatkuasa Akta Keselamatan dan Kesihatan Pekerjaan pindaan 2022 serta perancangannya.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Dewan Yang Mulia ini, Akta Keselamatan dan Kesihatan Pekerjaan (Pindaan) 2022 [Akta A1648] telah diwartakan pada 16 Mac 2022. Walaupun demikian, tarikh kuatkuasa Akta ini dalam proses untuk diwartakan.
2. Dalam menetapkan tarikh kuatkuasa Akta ini, Kementerian menerusi Jabatan Keselamatan dan Kesihatan Pekerjaan sedang giat melakukan persediaan bagi memastikan kelancaran aktiviti penguatkuasaan berdasarkan peruntukan Akta pindaan ini. Antara langkah persediaan berkenaan termasuk:

SOALAN NO: 32

- i) Membuat hebahan awal kepada semua pemegang taruh termasuk majikan, pekerja, pertubuhan bukan kerajaan, pengamal Keselamatan dan Kesihatan Pekerjaan;
- ii) Menambahbaik infrastruktur penguatkuasaan termasuk naik taraf sistem perkhidmatan atas talian;
- iii) Mengemaskini prosedur Sistem Pengurusan Kualiti ISO9001, Sistem Pengurusan Keselamatan dan Kesihatan Pekerjaan ISO45001 dan Sistem Pengurusan Anti Rasuah ISO37001;
- iv) Membangun dan memantapkan perundangan subsidiari berkaitan; dan
- v) Melaksanakan program latihan, bagi meningkatkan kefahaman pegawai penguatkuasa mengenai Akta pindaan.

3. Walaupun Akta pindaan ini masih belum berkuatkuasa, Akta sedia ada iaitu Akta Keselamatan dan Kesihatan Pekerjaan 1994 dan Akta Kilang dan Jentera 1967 masih terpakai bagi melindungi aspek keselamatan dan kesihatan pekerja di negara ini.

4. Berdasarkan perancangan yang dibangunkan, Kementerian menyasarkan untuk menguatkuasakan Akta A1648 ini pada awal tahun 2024.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS 2023**

PERTANYAAN : LISAN

DARIPADA : TUAN CHONG ZHEMIN [KAMPAR]

TARIKH : 31 OKTOBER 2023 (SELASA)

SOALAN

TUAN CHONG ZHEMIN [KAMPAR] minta **PERDANA MENTERI** menyatakan status untuk menoktahkan kemiskinan tegar dan adakah sasaran untuk menoktahkan kemiskinan tegar akan dicapai tahun ini.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Program pembasmian kemiskinan merupakan satu usaha berterusan yang sentiasa diberi penekanan oleh Kerajaan Perpaduan. Penekanan ini menggambarkan tekad dan isyarat serta komitmen serius Kerajaan untuk menggembelng segala sumber bagi mencapai sasaran menoktahkan kemiskinan.

Kerajaan Perpaduan terus beriltizam untuk menoktahkan kemiskinan tegar tanpa mengira latar belakang kaum dan wilayah. Dalam usaha untuk mempertingkat, mempelbagai dan melindungi pendapatan golongan miskin tegar, Kerajaan melaksanakan beberapa tindakan intervensi yang bersifat jangka masa pendek, sederhana dan panjang.

Bagi tempoh jangka masa pendek, pelbagai langkah telah diambil bagi membantu golongan miskin seperti Sumbangan Tunai Rahmah (STR), Sumbangan Asas Rahmah (SARA), subsidi kepada pesawah dan pekebun kecil serta projek pembaikan melibatkan infrastruktur luar bandar dan program pembasmian kemiskinan yang dilaksana oleh beberapa kementerian dan agensi.

Bagi strategi jangka masa sederhana, pendapatan rakyat dipertingkatkan melalui program-program keusahawanan, peningkatan kemahiran dan latihan kemahiran semula, serta penyediaan dasar perlindungan sosial yang komprehensif. Inisiatif ini termasuk menangani peningkatan kos sara hidup di samping meningkatkan kuasa beli, serta mengukuhkan perlindungan sosial.

Bagi strategi jangka masa panjang melalui rangka kerja ekonomi makro, Kerajaan antaranya memperkenalkan model gaji progresif untuk mempercepat pertumbuhan kadar upah dan menangani isu berkaitan bahagian pampasan pekerja supaya lebih adil seperti yang diamalkan di negara maju.

Dalam mempergiat usaha membasmi kemiskinan, Kementerian Ekonomi melaksanakan Inisiatif Pendapatan Rakyat atau IPR yang merupakan pelengkap kepada program-program pembasmian kemiskinan sedia ada yang telah dilaksanakan oleh pelbagai kementerian dan agensi. Di bawah IPR, templat program dibangunkan dan bantuan secara *in-kind* diberi kepada peserta bagi menyokong dan menggalakkan mereka untuk berniaga dan bekerja untuk menjana pendapatan tambahan.

Sebanyak 3 inisiatif rintis telah dilaksanakan di bawah IPR iaitu Inisiatif Usahawan Tani (INTAN), Inisiatif Usahawan Makanan (INSAN) dan Inisiatif Operator Perkhidmatan (IKHSAN). Ketiga-tiga inisiatif rintis ini dikenal pasti dapat membantu mengatasi isu utama yang dibangkitkan pada masa ini seperti isu keterjaminan makanan, peluang pekerjaan dan kos sara hidup yang tinggi.

Pelaksanaan IPR telah mendapat sambutan yang sangat menggalakkan melalui permohonan yang direkodkan menerusi laman sesawang IPR (www.ipr.ekonomi.gov.my). Sehingga 25 Oktober 2023, sejumlah 129,698 permohonan telah diterima. Daripada keseluruhan permohonan ini, sejumlah 48,457 individu daripada kategori berpendapatan rendah layak untuk dipadankan dengan tiga (3) inisiatif ini yang meliputi 20,818 pemohon di bawah Inisiatif Usahawan Makanan (INSAN), 13,130 di bawah Inisiatif Usahawan Tani (INTAN) dan 14,509 pemohon di bawah Inisiatif Operator Perkhidmatan (IKHSAN).

Di bawah Inisiatif Usahawan Tani atau INTAN, sejumlah 1,020 peserta telah diluluskan pelaksanaan program di 16 lokasi berkeluasan 818 ekar dengan melibatkan kos keseluruhan berjumlah RM92.6 juta.

Di bawah Inisiatif Usahawan Makanan atau INSAN pula, sejumlah 97 peserta telah mendapat manfaat daripada pelaksanaan program dan berjaya meraih hasil jualan purata sehingga RM14,000 sebulan.

Manakala, melalui Inisiatif Operator Perkhidmatan atau IKHSAN pula, sejumlah 1,032 peserta telah diluluskan pelaksanaan program di dengan melibatkan kos keseluruhan berjumlah RM14.2 juta.

Selain itu, pendekatan membasmi kemiskinan tegar menerusi pelaksanaan program secara bersasar sama ada secara individu, komuniti atau hibrid juga turut diteruskan berdasarkan profil ketua dan ahli isi rumah miskin tegar serta potensi lokaliti yang dipilih di seluruh negara.

Sehingga kini, sejumlah 1,901 KIR miskin tegar telah diluluskan projek dengan peruntukan sebanyak RM24.8 juta telah dibelanjakan bagi pelaksanaan pendekatan ini di seluruh negara.

Kerajaan juga menyedari bahawa usaha untuk membasmi kemiskinan ini berkait rapat dengan aspek pembangunan modal insan peserta bagi menjamin kemampanan program. Kementerian Ekonomi juga melaksanakan program peningkatan kapasiti dan modal insan serta kursus pengurusan asas kewangan dan *book keeping* kepada peserta-peserta IPR yang dilaksanakan dengan kerjasama strategik universiti awam.

Kerajaan akan terus bertungkus-lumus membantu KIR miskin tegar untuk keluar daripada cengkaman kemiskinan melalui pewujudan pelbagai peluang pekerjaan berpendapatan tinggi dan pengukuhan perlindungan sosial.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERBAHASAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : TUAN WAN RAZALI BIN WAN NOR
[KUANTAN]
TARIKH : 31 OKTOBER 2023 (SELASA)

SOALAN

TUAN WAN RAZALI BIN WAN NOR [KUANTAN] minta **MENTERI
PERTANIAN DAN KETERJAMINAN MAKANAN** menyatakan:

- (a) berapa bilangan keseluruhan Taman Kekal Pengeluaran Malaysia (TKPM) dan status keaktifan semasa setiap kawasan; dan
- (b) berapa jumlah pengeluaran sebenar berbanding unjuran pengeluaran setiap TKPM.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

- (a) Kementerian Pertanian dan Keterjaminan Makanan melalui Jabatan Pertanian telah membangunkan Taman Kekal Pengeluaran Makanan (TKPM) bermula Rancangan Malaysia Kelapan (RMKe-8). Sehingga tahun 2023, sebanyak 74 TKPM dengan keluasan 10,602.80 hektar telah dibangunkan dengan kerjasama antara Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri. Daripada jumlah tersebut, 71 TKPM dengan keluasan 10,419.46 hektar telah beroperasi sepenuhnya, manakala tiga (3) TKPM di Pahang, Melaka dan Pulau Pinang dengan jumlah keluasan 183.34 hektar sedang dalam proses pembangunan.
- (b) Bagi tempoh dari tahun 2018 hingga tahun 2022, purata jumlah pengeluaran setahun TKPM adalah sebanyak 84 ribu tan metrik. Bagi tahun 2023, pengeluaran TKPM diunjurkan berjumlah 90 ribu tan metrik. Sehingga 18 Oktober 2023, pengeluaran TKPM direkodkan adalah berjumlah 51,809.88 tan metrik, iaitu 57.57% berbanding unjuran pengeluaran.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DATO' SRI SH MOHMED PUZI BIN SH ALI
[PEKAN]**

TARIKH : 31 OKTOBER 2023 (SELASA)

SOALAN

DATO' SRI SH MOHMED PUZI BIN SH ALI [PEKAN] minta **PERDANA MENTERI** menyatakan apakah inisiatif Kerajaan dalam merapatkan jurang ketidakseimbangan pembangunan dan ekonomi yang semakin melebar.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Usaha untuk merapatkan jurang pembangunan antara wilayah dan negeri adalah usaha berterusan yang sentiasa akan menjadi keutamaan Kerajaan selagi mana kesenjangan wilayah ini masih berlaku. Oleh itu, Kerajaan melalui Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Kedua Belas (KSP RMKe-12) akan terus memberi tumpuan kepada usaha untuk meningkatkan keseimbangan dan keterangkuman wilayah dalam memastikan pengagihan faedah sosioekonomi yang lebih meluas kepada semua rakyat di pelbagai peringkat lapisan masyarakat dan kedudukan geografi.

Dalam hubungan ini, Kerajaan terus komited untuk memberi keutamaan pengagihan peruntukan pembangunan (DE) asas kepada negeri-negeri kurang membangun termasuk Kelantan, Terengganu, Perlis, Kedah, Sabah dan Sarawak seperti mana yang digariskan dalam

Strategi A2, Bidang Fokus A, Bab 5 KSP RMKe-12. Peruntukan pembangunan yang lebih tinggi ini akan meningkatkan Keluaran Dalam Negara Kasar (KDNK) negeri-negeri terbabit melalui komponen perbelanjaan Kerajaan dan seterusnya menggalakkan aktiviti ekonomi pihak swasta di negeri-negeri kurang membangun dalam usaha untuk merapatkan jurang pembangunan ini.

Selain itu, Strategi A1, Bidang Fokus A, Bab 5, KSP RMKe-12 juga memberi penekanan supaya agensi pembangunan wilayah pada peringkat Persekutuan dan negeri bekerjasama dengan lebih erat untuk mengenal pasti keutamaan pembangunan dengan memanfaatkan kekuatan, keunikan dan ketersediaan sumber di setiap wilayah. Dalam masa yang sama, usaha dalam menggalakkan penggunaan teknologi termaju dalam aktiviti hulu dan hiliran akan diteruskan. Manakala projek-projek berimpak tinggi di wilayah pembangunan koridor akan dipergiatkan dan pakej insentif bagi menarik pelaburan khususnya di kawasan kurang membangun akan ditambah baik.

Usaha-usaha ini bukan sahaja dapat meningkatkan peluang pekerjaan dengan pendapatan yang lebih tinggi, tetapi juga membuka peluang keusahawanan dan seterusnya mengurangkan jurang pendapatan antara wilayah. Oleh yang demikian, kerjasama erat dengan kerajaan-kerajaan negeri adalah amat diperlukan dalam memastikan projek-projek Kerajaan Persekutuan yang telah diluluskan dapat dilaksanakan dengan lancar dan berkesan di peringkat negeri untuk kepentingan rakyat.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN

DARIPADA : TUAN KHOO POAY TIONG

[KOTA MELAKA]

TARIKH : 31 OKTOBER 2023 (SELASA)

SOALAN

TUAN KHOO POAY TIONG [KOTA MELAKA] minta **MENTERI PERTANIAN DAN KETERJAMINAN MAKANAN** menyatakan apakah langkah segera Kementerian untuk mengatasi masalah kekurangan beras putih dalam pasaran dan kesediaan Kementerian memberi AP kepada syarikat baru selain daripada BERNAS untuk mengimport beras ekoran insiden kekurangan beras di pasaran.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Kementerian sedang giat melaksanakan pelbagai langkah intervensi untuk mengatasi isu tersebut. Terbaru, 4 langkah intervensi tambahan telah diumumkan seperti berikut:

Pertama, Lembaga Pemasaran Pertanian Persekutuan (FAMA) dan Lembaga Pertubuhan Peladang (LPP) telah diarahkan untuk meningkatkan pengedaran (beras putih tempatan) BPT ke kawasan pinggir bandar dan luar bandar termasuk ke kedai-kedai runcit. Oleh kerana margin jualan BPT hanya 50 sen bagi kimpit 10kg di peringkat runcit, maka Kerajaan telah bersetuju untuk menyalurkan kos pengangkutan kepada pihak FAMA dan LPP bagi pengedaran BPT. Peranan FAMA dan LPP dalam langkah intervensi ini hanya bersifat sementara dan bukanlah sebagai pengedar utama BPT di negara ini.

Kedua, semua perolehan pembekalan BPT di bawah kontrak Kerajaan akan menggunakan Beras Putih Import (BPI) dan pihak pembekal boleh mendapatkan bekalan pada harga borong RM3,200 per tan metrik (harga pintu gudang) dalam kimpit 50kg dan ia tertakluk kepada syarat dan peraturan yang telah ditetapkan dan Kementerian Kewangan telah menetapkan supaya perubahan kontrak hendaklah diselesaikan selewat-lewatnya pada 30 April 2024.

Ketiga, penubuhan *Task Force* Khas operasi bersepadu beras putih tempatan (OP BPT) melibatkan pelbagai agensi meliputi Kawal Selia Padi dan Beras (KPB), KPKM, Polis Diraja Malaysia (PDRM), Jabatan Kastam Diraja Malaysia (JKDM), Penguat Kuasa Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Kos Sara Hidup (KPDN) dan Jabatan Perkhidmatan Kuarantin dan Pemeriksaan Malaysia (MAQIS). OP BPT Bersepadu ini melibatkan pemeriksaan menyeluruh atas semua peringkat rantai industri termasuk semua kilang beras dan stor pemborong beras. Sampel beras juga akan diambil di kilang beras,

gudang pemborong dan juga pasaraya untuk dibuat analisis kimia oleh Jabatan Kimia Malaysia dan MARDI.

Keempat, dalam konteks Sabah, Labuan dan Sarawak, Kerajaan telah bersetuju untuk memberikan subsidi sebanyak RM950 per tan metrik BPI mulai 5 Oktober 2023. Melalui kaedah ini, harga runcit BPI di kedua-dua negeri ini akan menjadi harga maksimum RM31 bagi sekampit 10kg. Langkah ini diambil memandangkan pengeluaran BPT di Sabah dan Sarawak adalah terhad.

Tuan Yang di-Pertua,

Model penswastan Padiberas Nasional Berhad (BERNAS) adalah bersifat "*cross-subsidy*," di mana keuntungan import digunapakai untuk melaksanakan tugas dan tanggungjawab yang diamanahkan oleh Kerajaan. Di dalam perjanjian BERNAS, Kerajaan telah menetapkan supaya BERNAS melaksanakan 10 obligasi bagi pihak Kerajaan dengan kos yang dianggarkan sebanyak RM3.216 bilion sepanjang tempoh perjanjian konsesi baharu.

Kerajaan yakin dasar pengimport utama beras yang dilaksanakan adalah kaedah terbaik ketika ini. Dasar ini, merupakan mekanisme utama yang telah memberikan keupayaan kepada negara untuk menghadapi cabaran volatiliti harga beras antarabangsa. Ini adalah kerana dasar pengimport utama merupakan mekanisme *gatekeeping* yang berfungsi sebagai benteng bagi melindungi industri padi dan beras tempatan daripada terdedah kepada volatiliti pasaran antarabangsa.

Perlu diulangi bahawa insiden kekurangan beras di pasaran hanya melibatkan BPT dan bekalan BPI yang diimport melalui BERNAS tidak mengalami sebarang gangguan dan bekalan sentiasa mencukupi. Prestasi BERNAS dinilai melalui Jawatankuasa Pemantauan KPI BERNAS sebanyak dua (2) kali setahun bagi memastikan semua obligasi sentiasa dipatuhi.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : TUAN PRABAKARAN A/L M PARAMESWARAN
[BATU]**

TARIKH : 31 OKTOBER 2023 (SELASA)

SOALAN

TUAN PRABAKARAN A/L M PARAMESWARAN [BATU] minta **MENTERI EKONOMI** menyatakan apakah pendekatan dan penyelesaian yang akan diambil dalam jalinan usahasama rentas Kementerian antara ekonomi dan sumber manusia dalam isu gaji progresif.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Komitmen semua pihak yang terlibat adalah penting bagi memastikan dasar ini dapat dilaksanakan dengan lancar. Oleh itu, struktur tadbir urus yang mantap dan berkesan merentasi kementerian dan agensi akan diwujudkan melalui penubuhan beberapa jawatankuasa yang akan menentukan hala tuju dan strategi bagi mencapai objektif Dasar Gaji Progresif. Jawatankuasa yang dicadangkan adalah Jawatankuasa Khas Kabinet, Jawatankuasa Eksekutif dan Jawatankuasa Kerja Pelaksanaan Dasar Gaji Progresif.

Setiap jawatankuasa tersebut akan dianggotai oleh wakil daripada Kementerian Ekonomi, Kementerian Sumber Manusia serta kementerian dan agensi yang berkaitan. Jawatankuasa tersebut memainkan peranan penting dalam memastikan objektif pelaksanaan Dasar Gaji Progresif dicapai melalui fungsi jawatankuasa masing-masing.

Perincian berkaitan Jawatankuasa tersebut akan dibentangkan di Parlimen ini melalui pembentangan Kertas Putih Cadangan Dasar Gaji Progresif. Sebarang cadangan dan penambahbaikan cadangan pelaksanaan Dasar Gaji Progresif amat dialu-alukan semasa pembentangan tersebut.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : YB TUAN MOHD NAZRI BIN ABU HASSAN
(MERBOK)**

TARIKH : 31 OKTOBER 2023 (SELASA)

SOALAN

TUAN MOHD NAZRI BIN ABU HASSAN [MERBOK] minta **MENTERI KERJA RAYA** menyatakan adakah pihak Kerajaan merancang untuk menaik taraf Jambatan Semeling (K167) memandangkan keadaan lalu lintas di Jalan Lencongan Barat (FT257) semakin sesak. Sekiranya ya, bila akan dilaksanakan. Sekiranya tidak, apa alasannya.

JAWAPAN

Tuan Yang Di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, jalan yang dimaksudkan oleh yang Berhormat adalah FT 270 Jalan Sungai Layar – Semeling.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, projek yang di maksudkan oleh adalah **MENAIK TARAF JALAN DAN JAMBATAN (FT270) DARI SG.LAYAR (SEKSYEN 0.00) KE SEMELING (SEKSYEN 2.2), KUALA MUDA, KEDAH DARUL AMAN**. Cadangan projek ini telah diluluskan oleh Agensi Pusat pada *Rolling Plan 4* (RP4), Rancangan Malaysia Kedua Belas (RMKe-12).

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA , PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : YB DATO' SRI SH MOHMED PUZI BIN SH ALI
[PEKAN]**

TARIKH : 31 OKTOBER 2023 [SELASA]

SOALAN

YB DATO' SRI SH MOHMED PUZI BIN SH ALI [PEKAN] minta **MENTERI PELANCONGAN, SENI DAN BUDAYA** menyatakan apakah tindakan Kementerian dalam mengawal harga tiket dan yuran kemasukan bagi tempat tarikan pelancong supaya lebih berpatutan terutamanya untuk pelancong tempatan.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Kementerian Pelancongan, Seni dan Budaya (MOTAC) tidak mempunyai sebarang kuasa atau peruntukan undang-undang untuk mengawal harga tiket dan yuran masuk ke tempat-tempat tarikan pelancong melainkan bagi premis-premis yang berada di bawah tanggungjawab Kementerian. Secara amnya, penetapan harga kemasukan ini ditetapkan oleh pengurusan masing-masing berdasarkan pertimbangan organisasi (*business decision*) yang ditentukan oleh kuasa pasaran dan faktor-faktor seperti permintaan dan penawaran (*demand and supply*), kos, konsep, jenama dan perkhidmatan yang ditawarkan.

2. Walau bagaimanapun, Kementerian ini sentiasa bekerjasama rapat dengan penggiat-penggiat industri bagi membantu merencanakan pelancongan domestik, misalnya menerusi pemberian baucar diskaun/rebat (maklumat tambahan diperlukan) yang bertujuan meningkatkan kuasa membeli (*purchasing power*) pengguna ke atas produk-produk pelancongan, seni dan budaya. Pada masa yang sama, MOTAC turut melaksanakan Program Malaysia *Tourism Quality Assurance* (MYTQA) bagi memastikan kualiti produk pelancongan sentiasa berada di tahap yang terbaik dan setara dengan harga yang ditawarkan (*value for money*).

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : YB TUAN MOHD AZIZI BIN ABU NAIM (GUA
MUSANG)**

TARIKH : 31 OKTOBER 2023 (SELASA)

SOALAN

TUAN MOHD AZIZI BIN ABU NAIM [GUA MUSANG] minta **MENTERI KERJA RAYA** menyatakan mekanisme Kementerian bagi memastikan kontraktor yang melaksanakan kerja-kerja pembinaan jalan akan mematuhi garis panduan keselamatan di tapak pembinaan dan di persekitaran kawasan pembinaan.

JAWAPAN

Tuan Yang Di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, demi memastikan pematuhan kontraktor terhadap garis panduan keselamatan di tapak bina dan persekitaran kawasan pembinaan, Kementerian melalui agensi pelaksana iaitu Jabatan Kerja Raya (JKR) telah melaksanakan prosedur keselamatan sepanjang perancangan dan pelaksanaan projek pembinaan.

Di peringkat perancangan projek, spesifikasi keselamatan termasuk keperluan peralatan dan tenaga kerja di tapak telah dinyatakan dalam dokumen kontrak untuk di implikasikan di dalam projek yang akan dilaksanakan demi keselamatan tapak bina dan persekitaran.

Pada peringkat awal pembinaan projek, seperti yang terkandung dalam kontrak, pihak kontraktor dikehendaki menyusun dan mengemukakan Pelan Pengurusan Keselamatan dan Kesihatan Pekerjaan (*S-Plan*) selaras dengan tatacara dan prosedur Sistem Pengurusan Bersepadu (SPB) JKR. Pasukan Projek akan menilai dan meluluskan cadangan *S-Plan* yang dikemukakan oleh Kontraktor sebelum melaksanakan kerja pembinaan untuk digunapakai sepanjang proses pembinaan dijalankan.

Semasa pelaksanaan pembinaan, JKR akan melaksanakan pemantauan bagi memastikan pelaksanaan *S-Plan* yang diluluskan berjalan dengan sempurna sepanjang kerja-kerja di tapak. Jika terdapat kesalahan atau kecuaiian dalam pelaksanaan *S-Plan*, pihak JKR akan mengeluarkan surat amaran ataupun ketidakpatuhan kepada pihak kontraktor untuk tindakan selanjutnya. Pihak kontraktor juga perlu mengemukakan laporan bulanan mengenai *S-Plan* kepada pihak JKR untuk pemantauan dan pengurusan keselamatan di tapak.

Bagi kerja menaiktaraf jalan elemen keselamatan dititik beratkan dengan memastikan Sistem Pengurusan Trafik dilaksanakan mengikut Spesifikasi

terkini. Pematuhan kepada keselamatan dilaksanakan secara menyeluruh termasuk pemakaian alat keselamatan, penyediaan papan tanda yang cukup dan penyediaan pasukan *Emergency Response Team (ERT)*. Manakala bagi projek yang melebihi RM20 juta keperluan *Safety Health Officer (SHO)* adalah diwajibkan selaras dengan Akta Keselamatan dan Kesihatan Pekerjaan 1994 dan Sistem Pengurusan Keselamatan dan Kesihatan Pekerjaan (SPKKP) JKR OHSAS 18001:2007.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DATO' ROSOL BIN WAHID
[HULU TERENGGANU]**

TARIKH : 31 OKTOBER 2023 [SELASA]

SOALAN

DATO' ROSOL BIN WAHID [HULU TERENGGANU] minta **MENTERI PELANCONGAN, SENI DAN BUDAYA** menyatakan perancangan untuk memulihkan aset pelancongan seperti pusat perkelahan Air Terjun Sekayu dan Belukar Bukit di Hulu Terengganu yang terbengkalai dan terbiar.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Kementerian Pelancongan, Seni dan Budaya (MOTAC) sentiasa memberi perhatian kepada ketersediaan infrastruktur sokongan dalam menyokong aktiviti sektor pelancongan di seluruh negara. Kementerian sememangnya bekerjasama rapat dengan semua Kerajaan Negeri, termasuklah Kerajaan Negeri Terengganu terutama dalam memastikan kemudahan awam di lokasi-lokasi pelancongan utama di Malaysia berada dalam keadaan terbaik untuk kegunaan para pelancong tempatan mahupun luar negara.
2. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, dalam tempoh RMKe-11 hingga RMKe-12 (RP1 hingga RP3), Kerajaan Persekutuan melalui MOTAC telah meluluskan sebanyak 49 projek pembangunan serta penyelenggaraan kepada Negeri Terengganu dengan peruntukan sebanyak RM27,151,160. MOTAC turut memperuntukkan sejumlah RM220,000 di bawah Penyelenggaraan Kemudahan Pelancongan Termasuk Pemuliharaan Dan Pemeliharaan Tapak / Bangunan Warisan Di Bawah Peruntukan Pemerkasaan Sektor Pelancongan, Kebudayaan Dan Warisan Tahun 2020 dan Tahun 2021 bagi menaiktaraf kemudahan pelancongan di Taman Eko-Rimba Sekayu, Kuala Berang, Terengganu.
3. Sehubungan itu, Kementerian mengalu-alukan cadangan oleh Ahli Yang Berhormat dan bersedia untuk mempertimbangkan sebarang permohonan baharu selaras dengan halatuju Kementerian dan keutamaan Kerajaan Negeri Terengganu melalui Unit Perancang Ekonomi Negeri Terengganu bagi membantu menaiktaraf infrastruktur dan kemudahan pelancongan di Negeri Terengganu demi menyokong industri pelancongan tempatan sekaligus menjana ekonomi setempat dengan syarat, aspek penyelenggaraan secara berkala dan pengurusan pengoperasian diberi perhatian yang sewajarnya selepas projek dilaksanakan dan diserahkan kepada Agensi Pemilik.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : TAN SRI HAJI ABDUL HADI BIN AWANG
[MARANG]**

TARIKH : 31 OKTOBER 2023 (SELASA)

SOALAN

TAN SRI HAJI ABDUL HADI BIN AWANG [MARANG] minta
MENTERI PERTANIAN DAN KETERJAMINAN MAKANAN
menyatakan apakah bentuk kerjasama yang akan dilakukan antara
Malaysia dan Iran dalam bidang kerjasama makanan (*food security*)
khususnya aktiviti-aktiviti penyelidikan dan industri halal.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Kementerian Pertanian dan Keterjaminan Makanan (KPKM) komited untuk memperkukuh hubungan perdagangan di peringkat antarabangsa termasuk Republik Islam Iran. Secara keseluruhan, nilai dagangan antara Malaysia dan Republik Islam Iran meningkat sebanyak 40.2% iaitu daripada RM2.63 bilion pada tahun 2021 kepada RM3.68 bilion pada tahun 2022 dengan lebih dagangan memihak kepada Malaysia.

Nilai eksport agromakanan Malaysia ke Republik Islam Iran meningkat sebanyak 88.7% iaitu daripada RM66.5 juta pada tahun 2021 kepada RM125.5 juta pada tahun 2022. Manakala, nilai import agromakanan dari Republik Islam Iran ke Malaysia menyusut 44.1% kepada RM133.8 juta pada tahun 2022 daripada RM239.4 juta pada tahun 2021.

Berdasarkan kepada data perdagangan ini, potensi perdagangan agromakanan antara Malaysia dan Republik Islam Iran dilihat akan terus meningkat pada masa akan datang. Dalam aspek akses pasaran bagi produk halal, produk agromakanan yang berkualiti tinggi daripada Republik Islam Iran yang berpotensi untuk diimport termasuk produk daging dan tenusu. Manakala, Malaysia berpotensi mengeksport produk seperti daging ayam, produk berasaskan ayam dan daging lembu serta produk sarang burung walit ke Republik Islam Iran.

Semasa pertemuan YAB Perdana Menteri Malaysia bersama Presiden Republik Islam Iran, TYT Seyed Ebrahim Raisi pada 21 September 2023 di New York, YAB Perdana Menteri telah menyatakan hasrat untuk memperkukuh hubungan dua hala dengan Republik Islam Iran melalui kerjasama di dalam pelbagai bidang yang akan diperhalusi oleh Mesyuarat Suruhanjaya Bersama (JCM) dan Mesyuarat Suruhanjaya Bersama Ekonomi (JEC) di antara kedua-dua negara. Dalam hal ini, Kementerian Pelaburan, Perdagangan dan Industri (MITI) sedang menyelaras bidang kerjasama yang turut meliputi aspek

keterjaminan makanan dan kerjasama halal untuk dibincangkan semasa JEC Malaysia-Republik Islam Iran yang akan diadakan nanti.

Selain itu, usaha untuk meningkatkan kerjasama dalam sektor pertanian khususnya penyelidikan dan pembangunan telah dimeterai melalui memorandum persefahaman (MoU) antara Institut Penyelidikan dan Pembangunan Pertanian Malaysia (MARDI) dan Pertubuhan Penyelidikan, Pendidikan dan Pengembangan Pertanian (AREEO), Republik Islam Iran pada 21 Julai 2023. AREEO memainkan peranan penting dalam pembangunan pertanian di Republik Islam Iran melalui bidang penyelidikan dan pendidikan serta latihan kemahiran kepada kumpulan sasar.

Kementerian Pertanian dan Keterjaminan Makanan yakin melalui usaha-usaha yang dinyatakan ini, manfaat khususnya dalam sektor agromakanan yang meliputi industri halal, penyelidikan, pertukaran tenaga pakar serta pembangunan teknologi termasuk pertanian mampan dan pendigitalan dapat diperolehi bagi memastikan keterjaminan makanan di kedua-dua negara.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS, TAHUN 2023**

PERTANYAAN : JAWAB LISAN

**DARIPADA : DATO' SRI DR. WEE JECK SENG
[TANJUNG PIAI]**

TARIKH : 31 OKTOBER 2023 (SELASA)

SOALAN

DATO' SRI DR. WEE JECK SENG [TANJUNG PIAI] minta **MENTERI SUMBER MANUSIA** menyatakan tindakan Kerajaan untuk menggalakkan pekerja gig mencarum SKSPS dan SOCSO berikutan laporan Perbadanan Ekonomi Digital Malaysia (MDEC) bahawa hanya terdapat 33% jumlah pekerja gig yang berdaftar di bawah PERKESO

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli-Ahli Dewan Yang Mulia, Kementerian melalui PERKESO dari semasa ke semasa sentiasa berusaha untuk menggalakkan pekerja gig mencarum dengan PERKESO di bawah Skim Keselamatan Sosial Pekerjaan Sendiri . Antaranya tindakan Kementerian melalui PERKESO agar jaringan keselamatan sosial rakyat khususnya pekerja gig ini dapat diperluaskan yang dilakukan oleh adalah seperti;

- i. Mengadakan **kerjasama strategik dengan Kementerian Pengangkutan bagi memandatorikan caruman di bawah Skim Keselamatan Sosial Pekerjaan Sendiri** sebelum pemandu mendapat lesen atau memperbaharui Lesen Memandu Vokasional yang dikeluarkan oleh Jabatan Pengangkutan Jalan.

- ii. **Sesi libat urus berterusan bersama penyedia platform gig** di Malaysia dalam memastikan jaringan perlindungan keselamatan sosial ke atas orang bekerja sendiri di bawah seliaan mereka seperti;
- (a) **Memeterai Memorandum Persefahaman dengan agensi yang berkaitan seperti FoodPanda, McDonald's Malaysia, Amanah Ikhtiar Malaysia (AIM) OVD Solutions (Penyedia Platform Digital bagi aplikasi TANGO)** dalam memastikan ahli-ahli yang berdaftar di bawah mereka mendapat perlindungan keselamatan sosial dengan mendaftar dan mencarum di bawah **Skim Keselamatan Sosial Pekerjaan Sendiri PERKESO**.
 - (b) **Sesi libat urus berterusan bersama Kementerian/ Jabatan/ Agensi/ Badan Bukan Kerajaan/ Kerajaan Negeri/ Penyedia Platform seperti yang berkaitan seperti Kementerian Komunikasi dan Digital Malaysia, Kementerian Pelaburan, Perdagangan dan Industri, Malaysia Digital Economy Corporation, Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri, Unit Peneraju Agenda Bumiputera dan Gabungan eHailing Malaysia.**
 - (c) **Kerjasama Bahagian/Unit Perancangan Ekonomi Negeri untuk menaja caruman dan meletakkan prasyarat daftar caruman kepada penggiat gig, penjaja dan para petani.** Contohnya Kerajaan Negeri Melaka akan menetapkan prasyarat pendaftaran **Skim Keselamatan Sosial Pekerjaan Sendiri** bagi permohonan lesen penjaja bermula bulan Disember 2023, manakala Kerajaan Negeri Pulau Pinang juga secara dasarnya bersetuju untuk melaksanakan prasyarat ini bermula Januari 2024.
 - (d) **Mengadakan Program SERANTA, Pemimpin Bersama Masyarakat, kempen kesedaran, aktiviti Skuad Prihatin dan Social Synergy PERKESO, hebahan**

melalui media cetak dan elektronik serta media sosial melalui **54 pejabat PERKESO** di seluruh negara. Daripada tempoh Januari hingga 24 Oktober 2023 sebanyak 34 Program SERANTA dan Pemimpin Masyarakat telah dilaksanakan di seluruh Malaysia.

2. Sebagai galakan pekerja-pekerja ekonomi gig mendaftar dan mencarum di bawah Skim Keselamatan Sosial Pekerjaan Sendiri, Kerajaan telah **menyediakan inisiatif Program SPS Padanan Caruman di bawah bajet 2022 dan 2023**. SPS Padanan Caruman adalah merupakan insentif bayaran caruman 80 peratus iaitu RM186.20 dibiayai oleh Kerajaan, manakala orang bekerja sendiri hanya perlu membayar sebanyak 20 peratus iaitu sebanyak RM46.60 sahaja daripada kadar caruman RM 232.80 di bawah Pelan Caruman Kedua (2).
3. Orang bekerja sendiri layak diberi perlindungan selama 12 bulan selepas bayaran tersebut diterima. Kumpulan sasaran di bawah SPS Padanan Caruman ini dikhususkan kepada sebelas (11) kategori, antaranya **SPS Gig 3.0**, SPS Seni 2.0, SPS Jaja 2.0, SPS Agro, SPS Joran, SPS Lain Upaya 2.0, SPS Asal, SPS Sukan dan SPS Usahawanita 2.0.
4. Berdasarkan statistik PERKESO, setakat **13 Oktober 2023** jumlah Orang Bekerja Sendiri aktif yang mencarum di bawah Skim Keselamatan Sosial Pekerjaan Sendiri adalah seramai **754,879** Orang Bekerja Sendiri termasuk sektor ekonomi gig.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : YB DATO' SRI DR. WEE JECK SENG
(TANJONG PIAI)**

TARIKH : 31 OKTOBER 2023 (SELASA)

SOALAN

DATO' SRI DR. WEE JECK SENG [TANJONG PIAI] minta **MENTERI KERJA RAYA** menyatakan tarikh siap projek naik taraf jambatan di Jalan Kg. Sawah, Pekan Nanas yang sudah begitu lama tergendala dan menjadi rungutan rakyat Tanjung Piai.

JAWAPAN

Tuan Yang Di-Pertua,

Untuk makluman Ahli yang Berhormat, projek yang dimaksudkan adalah Cadangan Menggantikan Jambatan Kg. Sawah (Seksyen 6.7) di Jalan Sawah (J113), Pontian, Johor. Projek Jambatan Kg. Sawah merupakan projek di bawah pembiayaan Kerajaan Negeri Johor. Sehubungan dengan itu, adalah sesuai ia diajukan kepada Kerajaan Negeri memandangkan projek yang dinyatakan bukan diluluskan menggunakan peruntukan pembangunan di bawah Kementerian Kerja Raya.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : YB DATO' MUHAMMAD BAKHTIAR BIN WAN
CHIK [BALIK PULAU]**

TARIKH : 31 OKTOBER 2023 (SELASA)

SOALAN

DATO' MUHAMMAD BAKHTIAR BIN WAN CHIK [BALIK PULAU] minta **MENTERI PELANCONGAN, SENI DAN BUDAYA** menyatakan usaha terkini Kementerian menangani isu kos bahan mentah yang tinggi yang terpaksa ditanggung oleh pengusaha industri batik.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Kementerian Pelancongan, Seni dan Budaya (MOTAC) melalui Perbadanan Kemajuan Kraftangan Malaysia (Kraftangan Malaysia) sentiasa membangun dan memperkasakan industri kraf batik tempatan agar mampan dan berdaya saing.
2. Inisiatif kerajaan mengecualikan duti import bagi kain sutera putih, *rayon* dan *voile* serta kain kapas putih yang merupakan bahan asas penghasilan produk kraf batik dapat membantu menangani isu kos bahan mentah yang dihadapi oleh usahawan kraf. Pengecualian ini boleh dituntut daripada Jabatan Kastam Negara dengan butiran 62, Perintah Duti Kastam (Pengecualian) 2017. Usahawan kraf juga boleh mendapatkan bekalan

bahan mentah seperti kain putih dan pewarna batik menerusi Kraf Holdings Sdn. Bhd. yang merupakan anak syarikat milikan penuh Kraftangan Malaysia.

3. Bagi memastikan industri kraf terus lestari dan bahan mentah sentiasa mencukupi serta tidak membebankan usahawan, pelaksanaan aktiviti kajian bahan dijalankan dengan penggunaan sumber tempatan sebagai bahan penggantian penghasilan produk kraf. Usaha yang dijalankan ini bagi mengurangkan kebergantungan bahan dari luar negara serta mampu mengurangkan kos pengeluaran/bahan mentah yang memberi manfaat kepada usahawan dan komuniti kraf. Kajian yang dijalankan juga bersifat mesra alam.

4. Kraftangan Malaysia telah melaksanakan kajian pembangunan bahan gantikan halangan (*resist*) berasaskan tanah liat (*clay*) dan linut (*sagu*) bagi menggantikan lilin yang diimport. Hasil kajian ini dikongsi bersama usahawan dalam pengeluaran produk dan dipasarkan melalui aktiviti promosi yang dianjurkan oleh Kraftangan Malaysia seperti Hari Kraf Kebangsaan, Festival Kraf Malaysia dan promosi di pusat beli-belah. Hasil daripada kajian yang dilaksanakan juga dapat mempelbagaikan lagi produk kraf tempatan untuk dikomersialkan. Pelaksanaan aktiviti kajian ini diteruskan pada tahun 2023 dengan melestarikan sumber bahan tempatan sebagai bahan penggantian kepada penghasilan produk kraf.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

PERTANYAAN : JAWAB LISAN

**DARIPADA : TUAN HAJI AMINOLHUDA BIN HASSAN
[SRI GADING]**

TARIKH : 31 OKTOBER 2023 (SELASA)

SOALAN

TUAN HAJI AMINOLHUDA BIN HASSAN [SRI GADING] minta **MENTERI SUMBER MANUSIA** menyatakan seiring dengan agenda KSP RMK-12 dalam mencapai negara berpendapatan tinggi dan meningkatkan tenaga mahir tempatan, apakah perancangan dan usaha Kementerian dalam mencapai dua agenda ini dengan keadaan belia sekarang yang tidak minat untuk menyambung pelajaran mereka dan hanya mahu terlibat dalam ekonomi gig dan menjadi pempengaruh (influencers).

JAWAPAN

Tuan Yang Di Pertua,

1. Kementerian Sumber Manusia memahami pentingnya mencapai negara berpendapatan tinggi dan meningkatkan tenaga mahir tempatan dalam rangka mencapai agenda Kajian Separuh Penggal RMKe-12. Untuk mencapai dua agenda ini, Kementerian telah merancang dan melaksanakan beberapa usaha yang berikut:

- i. **Meningkatkan kesedaran masyarakat tentang kepentingan pendidikan dan kemahiran:** Kementerian Sumber Manusia telah melancarkan kempen-kempen kesedaran yang bertujuan untuk meningkatkan kesedaran masyarakat terhadap pentingnya pendidikan dan kemahiran dalam meningkatkan peluang pekerjaan dan pertumbuhan ekonomi

Pada tahun 2023 Jabatan Pembangunan Kemahiran telah melaksanakan inisiatif untuk mempromosikan TVET kepada kumpulan sasaran melalui 1,084 hebahan info berkaitan TVET di media sosial dengan pencapaian sebanyak 1,458,452 capaian dan 20 program jelajah TVET di seluruh negara. Kejayaan inisiatif ini dapat dilihat melalui penyertaan belia, ibu bapa dan komuniti, melibatkan 568 buah sekolah, dengan kuantiti melebihi 30,000 orang pelajar sekolah. Ini jelas menunjukkan minat yang tinggi dalam pendidikan dan latihan vokasional pada masa ini. Jabatan Pembangunan Kemahiran sentiasa mempergiat usaha secara berterusan untuk memainkan peranan penting dalam meningkatkan kesedaran masyarakat tentang manfaat TVET, memberi peluang kepada individu untuk memperoleh kemahiran yang berkaitan dengan pasaran pekerjaan, dan juga memberi sumbangan yang besar kepada pembangunan ekonomi negara.

- ii. **Meningkatkan aksesibiliti pendidikan dan latihan:** Kementerian telah memperluas aksesibiliti kepada pendidikan dan latihan bagi belia melalui pelbagai program dan inisiatif. Ini termasuk peningkatan bantuan kewangan, peningkatan bilangan institusi pendidikan dan latihan dan pelaksanaan program latihan dalam industri;

Sehingga 20 Oktober 2023, terdapat sebanyak 1,525 pusat latihan TVET yang menjalankan 4,081 program mengikut tahap kemahiran berasaskan Standard Kemahiran Pekerjaan Kebangsaan (NOSS) yang telah ditauliahkan oleh Jabatan Pembangunan Kemahiran dengan kapasiti pelatih keseluruhan adalah seramai 239,957 orang. Pentauliahan ini akan memberi peluang kepada lebih ramai individu memperoleh kemahiran dan kelayakan yang diperlukan. Di samping itu, program latihan yang dilaksanakan secara Sistem Latihan Dual Nasional turut berperanan penting dengan penyertaan sebanyak 2,402 penyedia latihan di seluruh Negara beserta 3,744 program Sistem Latihan Dual Nasional yang telah ditauliahkan sehingga kini. Kapasiti Sistem Latihan Dual Nasional pula adalah sebanyak 82,471 yang mana ianya boleh memberi peluang kepada generasi muda untuk menggabungkan latihan praktikal dengan pengetahuan teori, membuka peluang kerjaya yang lebih baik dalam pasaran pekerjaan yang kompetitif. Kesemua perkembangan ini mencerminkan kesungguhan negara dalam memajukan TVET bagi meningkatkan kemahiran tenaga kerja Malaysia.

- iii. **Meningkatkan kualiti pendidikan dan latihan:** Kementerian telah memperkenalkan pelbagai inisiatif untuk meningkatkan kualiti pendidikan dan latihan di negara ini. Ini termasuk peningkatan standard kurikulum, peningkatan kelayakan tenaga pengajar dan penambahbaikan infrastruktur institusi latihan dan peningkatan kualiti program pendidikan dan latihan;

Sehingga Oktober tahun 2023, sebanyak 2,045 Standard Kemahiran Pekerjaan Kebangsaan (NOSS) telah dibangunkan merangkumi 21 seksyen ekonomi negara. Pewujudan Standard Kemahiran Pekerjaan Kebangsaan membuka peluang untuk penyedia latihan TVET melaksanakan program latihan TVET yang selaras dengan keperluan industri Negara dan mendapat pentauliahan serta pengiktirafan Kerajaan melalui Sistem Persijilan Kemahiran Malaysia, Jabatan Pembangunan Kemahiran. Bagi menyokong pelaksanaan latihan TVET ini, seramai 11,160 tenaga pengajar dan 6,516 *coach* dengan izin Sistem Latihan Dual Nasional telah diperaku oleh Pusat Latihan Pengajar dan Kemahiran Lanjutan untuk melatih pelajar dalam konteks keperluan sebenar industri. Selain itu, pelaksanaan kawalan kualiti tunggal TVET melalui *Code of Practice for TVET Programme Accreditation* akan memastikan aspek-aspek penting TVET, termasuk pengajar, peralatan, kurikulum, infrastruktur, dan kebolehkeraan graduan TVET, terjamin dengan baik. Langkah-langkah ini mencerminkan komitmen kerajaan untuk memajukan pendidikan TVET dan menyokong pertumbuhan ekonomi negara.

- iv. **Membangunkan ekonomi gig dan industri influencer:** Kementerian juga mengakui perkembangan ekonomi gig dan industri *influencer* dalam era digital ini. Oleh itu, Kementerian telah menjalankan program dan memberikan sokongan kepada belia yang berminat untuk terlibat dalam ekonomi gig dan menjadi pempengaruh. Ini termasuk program latihan dan bantuan kewangan untuk membantu mereka membangunkan kemahiran dan mencapai kejayaan dalam bidang ini.

Perubahan minat pelajar generasi baharu terhadap program latihan jangka pendek telah menjadi *trend* yang semakin ketara, seiring dengan keperluan industri yang semakin mendesak untuk mendapatkan pekerja dalam jangka masa yang segera dan cepat. Dalam usaha untuk memenuhi keperluan ini, Jabatan Pembangunan Kemahiran telah melaksanakan program latihan secara modular dan program ini telah pun ditambahbaik serta dijenamakan semula sebagai program *micro-credential* pada 1 Julai 2022. Sehingga Oktober 2023,

sebanyak 649 program *micro-credential* telah berjaya ditauliahkan melalui Sistem Latihan Pusat Bertauliah, dan 362 program *micro-credential* melalui Sistem Latihan Dual Nasional. Langkah ini, secara tidak langsung, turut menyokong perkembangan ekonomi gig yang dicirikan oleh kerja fleksibel, berasaskan projek, dan menjadi sebahagian penting dalam pembentukan tenaga kerja yang dinamik. Dalam tempoh tersebut, sebanyak 3,131 sijil *micro-credential* telah dikeluarkan melalui Sistem Latihan Pusat Bertauliah, sementara 5,204 sijil dikeluarkan melalui kaedah latihan Sistem Latihan Dual Nasional.

2. Melalui usaha-usaha ini, Kementerian Sumber Manusia berharap dapat mencapai dua agenda penting ini dan memastikan negara terus maju ke arah negara berpendapatan tinggi dengan tenaga mahir tempatan yang berkualiti.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

PERTANYAAN : JAWAB LISAN

DARIPADA : TUAN MANNDZRI BIN NASIB [TENGGARA]

TARIKH : 31 OKTOBER 2023 (SELASA)

SOALAN

TUAN MANNDZRI BIN NASIB [TENGGARA] minta **MENTERI SUMBER MANUSIA** menyatakan berapa jumlah pemegang Sijil dan Diploma Kemahiran Malaysia (SKM/DKM) atau tenaga kerja berkemahiran yang direkodkan sehingga kini di dalam bidang Battery Electric Vehicle (BEV), Diagnostic and Rectification, Electric and Hybrid Car Servicing dan Charging Station.

JAWAPAN

Tan Sri Yang di-Pertua,

1. Sehingga 31 Ogos 2023, Jabatan Pembangunan Kemahiran, Kementerian Sumber Manusia merekodkan jumlah pemegang Sijil Kemahiran Malaysia dan Diploma Kemahiran Malaysia yang merupakan tenaga kerja berkemahiran dalam bidang **dengan izin** *Battery Electric Vehicle (BEV), Diagnostic and Rectification, Electric and Hybrid Car Servicing*, serta *Charging Station* adalah seperti berikut:

- i. Program Diagnostik dan Pembaikan Kenderaan Elektrik (Bateri) mempunyai **8 orang** pemegang sijil. (2023);
- ii. Program Pemasangan dan Penyelenggaraan Stesen Pengecas Kenderaan Elektrik, terdapat **satu orang** pemegang sijil; dan
- iii. Program Servis Kenderaan Elektrik dan Hybrid, terdapat **82 orang pemegang sijil**. (2019)

2. National Occupational Skills Standards (NOSS) dalam bidang ini masih lagi baharu, dibangunkan pada tahun 2019. Kementerian amat berharap agar adanya peningkatan jumlah graduan berkemahiran dalam bidang ini pada masa akan datang melalui pelbagai inisiatif yang dijalankan ketika ini termasuklah aktiviti-aktiviti promosi, karnival TVET Madani, pertandingan kemahiran dan sebagainya. Kementerian melalui Agensi **dengan izin** *Malaysia Automotive Robotics and IoT Industry* iaitu MARii di bawah Kementerian Pelaburan dan Perdagangan Industri yang dilantik sebagai *Industry Lead Body* akan terus memantau perkembangan dalam industri EV ini dan akan sentiasa berusaha untuk memastikan tenaga kerja berkemahiran yang mencukupi untuk menyokong pertumbuhan dalam sektor kenderaan elektrik di negara ini.

Sekian, terima kasih

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DATO' SERI DR. WAN AZIZAH WAN ISMAIL
[BANDAR TUN RAZAK]**

TARIKH : 31 OKTOBER 2023 (SELASA)

SOALAN

DATO' SERI DR. WAN AZIZAH WAN ISMAIL [BANDAR TUN RAZAK] minta **MENTERI EKONOMI** menyatakan peratus nisbah bandar miskin sebelum dan selepas pandemik COVID-19 dan langkah-langkah merapatkan jurang pendapatan antara kawasan luar bandar dan bandar untuk mencapai ekonomi MADANI yang seimbang and inklusif.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Kerajaan sentiasa memberi fokus utama dalam merapatkan jurang pembangunan antara bandar dan luar bandar. Usaha ini adalah penting bagi mencapai Ekonomi MADANI yang mampan, seimbang and inklusif selaras dengan rancangan-rancangan pembangunan negara termasuk Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Kedua Belas (KSP RMKe-12), 2021 – 2025.

Insiden kemiskinan mutlak di kawasan bandar meningkat daripada 3.8% (223,300 isi rumah) pada tahun 2019 kepada 4.5% (227,100 isi rumah) pada tahun 2022, manakala di kawasan luar bandar menurun daripada 12.4% (182,100 isi rumah) kepada 12.0% (210,500 isi rumah) dalam tempoh yang sama. Walaupun insiden kemiskinan di kawasan bandar lebih rendah daripada luar bandar, bilangan isi rumah miskin bandar adalah lebih besar kerana hampir 75.5% isi rumah tinggal di kawasan bandar pada tahun 2022.

Manakala, jurang pendapatan luar bandar dan bandar melebar pada 2019 iaitu 0.58:1 berbanding 0.57:1 pada tahun 2022. Dalam hubungan ini, langkah untuk memperluas penyediaan infrastruktur dan perkhidmatan, memanfaatkan potensi ekonomi luar bandar dan memperkukuh tadbir urus akan dipergiat. Strategi ini dijangka menyumbang kepada pengurangan jurang pendapatan luar bandar dan bandar kepada 0.67:1 pada tahun 2025.

Kesalinghubungan antara kawasan luar bandar dan bandar akan ditambah baik untuk meningkatkan ketersambungan dan mobiliti bagi menggalakkan lagi integrasi ekonomi. Perkhidmatan pengangkutan di kawasan luar bandar seperti bas, perkhidmatan pengangkutan air dan e-panggilan akan dipertingkatkan. Akses kepada Internet akan ditambah baik untuk mempertingkatkan ketersambungan di kawasan luar bandar. Dalam hubungan ini, liputan jalur lebar di bawah Pelan Jalinan Digital Negara (JENDELA) akan diperluas bagi memastikan sasaran 100%

liputan Internet di kawasan berpenduduk pada tahun 2025 tercapai. Inisiatif ini akan meningkatkan ketersambungan Internet, seterusnya memudah cara aktiviti sosioekonomi dan pengembangan perniagaan melalui platform digital.

Pusat Komuniti Desa (PKD) sebagai hab perkhidmatan di kawasan luar bandar akan dimanfaatkan untuk mempromosi dan memasarkan produk kotej luar bandar bagi akses pasaran yang lebih baik. Ekosistem keusahawanan dan ekonomi digital luar bandar akan ditambah baik bagi meningkatkan kapasiti perniagaan di kawasan luar bandar.

Bagi merapatkan kesenjangan antara wilayah, penambahbaikan infrastruktur penduduk desa akan terus diberi keutamaan dibawah Bajet 2024 antaranya seperti berikut;-

- (i) 1.63 bilion ringgit disediakan bagi membina dan menaik taraf jalan di kampung dan desa;
- (ii) 939 juta ringgit untuk menyediakan bekalan air kepada 5,150 buah rumah dan bekalan elektrik kepada 2,200 buah rumah; dan
- (iii) 100 juta ringgit bagi menaik taraf, membina dan membaik pulih kemudahan asas seperti dewan, balai raya, dataran kejut serta laluan berbumbung di kawasan desa dan pedalaman di bawah Projek Ameniti Sosial.

Kerajaan juga sentiasa komited untuk memastikan agenda menangani kemiskinan dan pembangunan inklusif dilaksanakan bagi merapatkan jurang pendapatan di kalangan rakyat. Beberapa strategi jangka sederhana dan panjang untuk menangani kemiskinan dan ketidaksamarataan dari pelbagai dimensi akan terus ditumpukan. Ini termasuklah meningkatkan pendapatan, mewujudkan peluang pekerjaan bagi meningkatkan taraf hidup golongan miskin, peningkatan akses kepada sokongan sosial seperti pendidikan dan kesihatan serta perumahan bagi mengekalkan tahap kualiti hidup tertentu serta meningkatkan daya tahan dan kesejahteraan isi rumah miskin. Dalam Bajet 2024, Kerajaan telah menyediakan peruntukan bagi menyokong strategi ini termasuk:

- a. RM500 juta bagi pelaksanaan Program Inisiatif Rakyat sebagai tambahan kepada program bantuan sosial yang terus disediakan melalui pelbagai Kementerian dan agensi Kerajaan;
- b. RM50 juta bagi dana Tabung Bencana Pertanian bagi memberi pampasan sehingga 50% daripada nilai kerugian kepada petani, penternak dan nelayan;
- c. Kerajaan akan memperkenalkan Program Komuniti MADANI di bawah seliaan ICU, Jabatan Perdana Menteri yang mana Kerajaan akan menyediakan peruntukan 1 bilion ringgit di bawah Dana Komuniti MADANI (DKM) bagi menyediakan geran antara 50 ribu ringgit hingga 100 ribu ringgit kepada komuniti untuk menjayakan Program Komuniti MADANI.
- d. Kerajaan bersetuju memperkenalkan Program Kampung Angkat MADANI yang memberi tumpuan kepada melengkapkan kemudahan asas termasuk internet di kawasan desa yang terpinggir dengan menggembelng tenaga rentas kementerian serta bekerjasama dengan GLC, GLIC dan badan swasta.

Di samping itu, melalui pendekatan keseluruhan negara, Kerajaan Negeri, sektor swasta serta pertubuhan antarabangsa dan masyarakat sivil turut memainkan peranan penting dalam usaha merapatkan jurang pembangunan antara kawasan bandar dan luar bandar. Sebagai contoh, Bajet 2024 telah menekankan komitmen Kerajaan dalam menangani pelbagai isu rakyat di lapangan dengan memperuntukkan 100 juta ringgit untuk terus menyokong usaha yang diambil oleh NGO dan pertubuhan masyarakat sivil termasuk Yayasan Hasanah.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DATO' SRI ISMAIL SABRI BIN YAAKOB
[BERA]**

TARIKH : 31 OKTOBER 2023 (SELASA)

SOALAN

DATO' SRI ISMAIL SABRI BIN YAAKOB [BERA] minta **MENTERI EKONOMI** menyatakan program-program yang telah dilaksanakan di bawah Inisiatif Pendapatan Rakyat (IPR) selain pengusaha mesin penjual (*vending machine*). Sejauh manakah impak *vending machine* ini terhadap usaha membasmi kemiskinan di negara ini.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Kerajaan Perpaduan terus beriltizam untuk menoktahkan kemiskinan tegar tanpa mengira latar belakang kaum dan wilayah. Menerusi pendekatan baharu, isi rumah miskin tegar, miskin dan B40 berupaya menjana pendapatan tambahan secara mampan.

Dalam mempergiatkan usaha membasmi kemiskinan, Kementerian Ekonomi melaksanakan Inisiatif Pendapatan Rakyat atau IPR yang merupakan pelengkap kepada program-program pembasmian kemiskinan sedia ada yang telah dilaksanakan oleh pelbagai kementerian dan agensi. Di bawah IPR, templat program meliputi ekosistem yang lengkap dibangunkan dan bantuan secara *in-kind* diberi kepada peserta

bagi menyokong dan menggalakkan mereka untuk menjalankan aktiviti ekonomi bagi menjana pendapatan tambahan secara mampan.

Sebanyak 3 inisiatif rintis telah dilaksanakan di bawah IPR iaitu Inisiatif Usahawan Tani (INTAN), Inisiatif Usahawan Makanan (INSAN) dan Inisiatif Operator Perkhidmatan (IKHSAN). Ketiga-tiga inisiatif rintis ini juga dikenal pasti dapat membantu mengatasi isu utama yang dibangkitkan pada masa ini seperti isu keterjaminan makanan, peluang pekerjaan dan kos sara hidup yang tinggi.

Sehingga 25 Oktober 2023, sejumlah 129,698 permohonan telah diterima. Daripada keseluruhan permohonan ini, sejumlah 48,457 individu daripada kategori berpendapatan rendah layak untuk dipadankan dengan tiga (3) inisiatif ini yang meliputi 20,818 pemohon di bawah Inisiatif Usahawan Makanan (INSAN), 13,130 di bawah Inisiatif Usahawan Tani (INTAN) dan 14,509 pemohon di bawah Inisiatif Operator Perkhidmatan (IKHSAN).

Di bawah Inisiatif Usahawan Tani atau INTAN, Kerajaan memberikan bantuan berbentuk input dan peralatan moden pertanian, latihan dan khidmat nasihat teknikal serta elaun sara hidup tempoh menunggu penuaian hasil tanaman. Sehingga kini, sejumlah 1,020 peserta telah diluluskan pelaksanaan program di 16 lokasi berkeluasan 818 ekar di seluruh negara dengan melibatkan kos keseluruhan berjumlah RM92.6 juta. (Mohon dimasukkan anggaran pendapatan yang boleh dijana hasil daripada INTAN bagi peserta)

Bagi Inisiatif Usahawan Makanan atau INSAN pula, akan menyediakan geran berbentuk bayaran sewaan mesin layan diri untuk tempoh 2 tahun. Sejumlah 97 peserta telah mendapat manfaat daripada pelaksanaan program dan telah berjaya meraih hasil jualan purata sehingga RM14,000 sebulan.

Manakala, di bawah Inisiatif Operator Perkhidmatan atau IKHSAN pula, Kementerian Ekonomi akan bekerjasama dengan semua kerajaan

negeri dan Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) untuk mewujudkan peluang pekerjaan dengan gaji yang setimpal bagi kerja-kerja pembersihan di premis awam. Sejumlah 1,032 peserta telah diluluskan pelaksanaan program di dengan melibatkan kos keseluruhan berjumlah RM14.2 juta. (Mohon masukkan anggaran pendapatan / tambahan pendapatan yang boleh dijana oleh peserta di bawah program IKHSAN)

Selain itu, pendekatan membasmi kemiskinan tegar sedia ada iaitu menerusi pelaksanaan program secara bersasar sama ada secara individu, komuniti atau hibrid juga turut diteruskan berdasarkan profil ketua dan ahli isi rumah miskin tegar serta potensi lokaliti yang dikenal pasti di seluruh negara.

Sehingga kini, sejumlah 1,901 KIR miskin tegar telah diluluskan projek dengan peruntukan sebanyak RM24.8 juta telah dibelanjakan bagi pelaksanaan program ini di seluruh negara. Pelaksanaan pendekatan yang berasaskan kepada konsep lokaliti ini juga turut diberi tumpuan kepada daerah-daerah yang mempunyai kadar kemiskinan tegar yang tinggi di seluruh negara.

Pelaksanaan program ini akan turut diperluas dari semasa ke semasa bagi memastikan lebih ramai golongan sasaran yang mendapat limpahan manfaat dan seterusnya keluar daripada kepompong kemiskinan menerusi program ini dan program-program pembasmian kemiskinan sedia ada yang dilaksanakan oleh kementerian dan agensi lain.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

PERTANYAAN : JAWAB LISAN

DARIPADA : TUAN M. KULASEGARAN [IPOH BARAT]

TARIKH : 31 OKTOBER 2023 (SELASA)

SOALAN

TUAN M. KULASEGARAN [IPOH BARAT] minta **MENTERI SUMBER MANUSIA** menyatakan :-

- a) sama ada Kerajaan masih berhasrat untuk membenarkan TVET beroperasi selepas waktu pejabat atau tidak supaya orang dewasa yang sedang bekerja dapat meningkatkan kemahiran mereka. Jika tidak, mengapa tidak, dan
- b) apakah kadar kejayaan semasa kemahiran semula (reskilling) dan peningkatan kemahiran (upskilling) pekerja di negara ini dan bilakah sasaran 50% pekerja mahir dapat dicapai.

JAWAPAN

a) Tuan Yang Di Pertua,

1. Pelaksanaan program TVET tidak hanya tertumpu kepada latihan sepenuh masa di institusi sahaja. Pelaksanaan program TVET yang fleksibel dan berbentuk jangka pendek dilihat sebagai satu pendekatan yang berupaya menarik minat golongan belia untuk menyertai program TVET. Pelaksanaan program TVET secara fleksibel ini membolehkan golongan pekerja sedia ada meningkatkan kemahiran yang dimiliki melalui modul-modul yang relevan dengan pasaran kerja semasa.

2. Fleksibiliti pelaksanaan ini turut disokong dengan pengenalan program *micro-credential* bagi membolehkan pelatih termasuklah golongan pekerja mendapat pengiktirafan terhadap setiap pencapaian yang diperolehi. Konsep *micro-credential* ini membolehkan golongan sasaran merancang masa secara lebih dinamik untuk mengikuti program latihan di samping mengumpulkan bukti-bukti pencapaian untuk mendapat persijilan penuh bagi bidang kemahiran yang diminati.

3. Selain itu, pelaksanaan program TVET turut dipelbagaikan melalui konsep latihan yang memberi penekanan terhadap aspek amali di tempat kerja sebenar. Program Sistem Latihan Dual Nasional dijalankan secara bersama antara institut latihan dan industri menjadi satu platform yang dapat menarik minat golongan pekerja sedia ada untuk meningkatkan kemahiran dan seterusnya mendapat pengiktirafan Persijilan Kemahiran Malaysia.

4. Dalam usaha membuka ruang yang lebih besar kepada para pekerja, **program-program TVET yang fleksibel ini boleh dilaksanakan mengikut kesesuaian dan permintaan peserta termasuklah alternatif menjalankannya pada hujung minggu dan di luar waktu pejabat.** Kementerian Sumber Manusia melalui Institusi Latihan Jabatan Tenaga Manusia seperti Institut Latihan Perindustrian Kepala Batas, Institut Latihan Perindustrian Pasir Gudang, dan Institut Latihan Perindustrian Kota Kinabalu telah dan sedang menawarkan program-program di luar waktu pejabat bagi memenuhi keperluan peserta. Antara program-program yang banyak dilaksanakan di luar waktu pejabat ini adalah seperti kursus Penjaga Jentera Elektrik, kursus penyeenggaraan penghawa dingin, dan kursus teknologi kimpalan.

b) Tuan Yang Di Pertua,

5. Kementerian Sumber Manusia melalui Pembangunan Sumber Manusia Berhad bertanggungjawab untuk mendorong aspirasi pekerja berkemahiran melalui pungutan levi daripada majikan dan pembiayaan program latihan serta pembangunan untuk tenaga kerja Malaysia.

6. Kementerian ini akan meneruskan mandat dan agenda dalam memastikan pekerja tempatan yang telah berada dalam alam pekerjaan (sedang bekerja), perantis dan pelatih terus mendapat latihan menerusi pelaksanaan program *upskilling* dan *reskilling*.

7. **Setakat 31 Ogos 2023, lebih daripada 1.45 juta tempat latihan telah diluluskan dengan bantuan kewangan sebanyak RM1,091.85 juta merangkumi pelbagai bidang kemahiran.**

8. Menyedari hasrat untuk menjadi pemangkin dalam memacu pengembangan tenaga kerja Malaysia pada masa hadapan, Pembangunan Sumber Manusia Berhad komited untuk sentiasa menggalakkan pekerja mahupun individu untuk terus meningkatkan asas pengetahuan mereka melalui latihan kemahiran.

9. Berdasarkan statistik terkini, **sebanyak 915,202 tempat latihan bagi kursus pensijilan** telah diluluskan dengan **bantuan kewangan sebanyak RM485.41 juta**. Pelaksanaan program ini adalah selaras dengan aspirasi Kerajaan melalui hala tuju RMKe-12 ke arah melahirkan pekerja mahir untuk keperluan industri dan mendorong peningkatan kualiti dan produktiviti di kalangan industri agar mereka dapat meningkatkan lagi daya saing mereka di pasaran antarabangsa.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

PERTANYAAN : JAWAB LISAN

**DARIPADA : DATO' HAJI MOHD SUHAIMI BIN ABDULLAH
[LANGKAWI]**

TARIKH : 31 OKTOBER 2023 (SELASA)

SOALAN

DATO' HAJI MOHD SUHAIMI BIN ABDULLAH [LANGKAWI] minta **MENTERI SUMBER MANUSIA** menyatakan kursus-kursus jangka pendek ditawarkan kepada pelajar dengan kerja sama industri yang terlibat, apakah mereka akan ditawarkan gaji dan berapakah gaji minima.

JAWAPAN

Tuan Yang Di Pertua,

1. Kementerian Sumber Manusia melalui Pembangunan Sumber Manusia Berhad bertanggungjawab untuk mendorong aspirasi pekerja berkemahiran melalui pungutan levi daripada majikan dan pembiayaan program latihan serta pembangunan untuk tenaga kerja Malaysia. Kementerian ini akan meneruskan mandat dan agenda dalam memastikan pekerja tempatan yang telah berada dalam alam pekerjaan (sedang bekerja), perantis dan pelatih terus mendapat latihan menerusi pelaksanaan program *upskilling* dan *reskilling*.

2. Kerajaan sentiasa komited dalam menggalakkan pekerja mahupun individu untuk sentiasa meningkatkan asas pengetahuan mereka melalui latihan kemahiran sama ada melalui kursus-kursus yang berjangka panjang mahupun pendek. Melalui latihan peningkatan kemahiran dan latihan semula kemahiran, statistik terkini menunjukkan Pembangunan Sumber Manusia Berhad telah meluluskan sebanyak **32,656 kursus jangka pendek antara satu hingga tiga hari** yang telah diikuti **melibatkan 1.15 juta tempat latihan**.

3. Bagi menjadi pemangkin dan pemacu pengembangan tenaga kerja Malaysia pada masa hadapan, Pembangunan Sumber Manusia Berhad juga turut menawarkan pembelajaran secara atas talian (*online*) melalui platform e-LATiH kepada seluruh rakyat Malaysia. Berdasarkan statistik terkini, terdapat **lebih daripada 1,800 kursus yang ditawarkan secara percuma** dan **melibatkan lebih daripada satu (1) juta pendaftaran** bagi mengikuti kursus-kursus tersebut.

Sekian, terima kasih.